

hytteliv

Glade høst dager!

LYS I
MØRKET

De 18 fineste
oppladbare
lampene nå

Supper og gryter
som varmer

KNASENDE
GODE KAKER

GUIDE: SMARTE
DOLØSNINGER

Slik tar du vare
på laftehytta

VELG RIKTIG
STRØMAGGREGAT

Strikk herlig
høstgenser

49 SIDER HYTTER
MED LUN SJARM

• ØYERFJELLET • BODØ • FLÅ • STRANDA •

KAMPANJE!

Nå kan du spille dine gamle LP'er, CD'er og kassetter!

KJØP DEN ORIGINALE **V** VAGNER PREMIUM
Retro 7-i-1 STEREO MUSIKKSENTER
NOSTALGISK UTENPÅ - HIGH TECH INNI
DAB+ / FM RADIO + PLATESPILLER + KASSETTSPILLER + CD + USB + BLUETOOTH

-35%

**SPAR
1503,-**

VAGNER 940 PREMIUM
SORT

VAGNER PREMIUM 940

- DAB+ AM/FM radio med vakker stereoklang
- Bluetooth for å spille av lydfiler fra smarttelefon og nettbrett
- Platespiller, hastigheter 33, 45, 78 (steinkaker) runder/min.
- Kassettpiller • CD-spiller for audio-CD og Mp3-CD
- USB-inngang for avspilling og lagring av musikk fra radio, plate, CD, kassett, mp3 og Bluetooth
- Integrerte stereohøytalere 2 x 10 watt RMS (2 x 80 watt PMPO)
- Equalizer med 5 forskjellige lydmuligheter
- Eksterne avspillingsenheter kan tilkobles
- Tilkobling for eksterne høyttalere (forsterker påkrevd)
- Hodetelefontilkobling • Fjernkontroll
- Norsk bruksanvisning • Kabinett i solid eikefiner
- Dimensjoner (b/d/h): 51 x 35 x 22 (51 åpen) cm

DAB+
Digital Audio Broadcasting

Bluetooth

VÅR BESTSELGER!

VAGNER 940 PREMIUM:	4 195,-
EKSTRA STIFT:	99,-
	4 294,-
-35%	1 503,-
KAMPANJEPRIS:	2 790,-

VAGNER 940 PREMIUM
BRUN

Klarna.

Enkel bestilling - rask levering Telefon: 69 39 90 40 - www.postshop.no

10/2025

INNHold

FORSIDEFOTO: KATHRINE SØRGÅRD

62

72

HYTTEBESØK

- 14 DEN GODE ARVEN ETTER FAR.** På setra blir Marians minner om faren ekstra sterke.
- 32 KJÆRLIGHET VED FØRSTE KLIKK.** Da paret oppdaget den vesle hytta på nettet, tok det ikke lang tid før de ble glade hytteiere.
- 48 FORELSKET I FJELLET.** Fjorårets «Fjellhytta»-vinnere er fremdelse nyforelsket i Olebu.
- 72 EN HYTTE FOR RESTEN AV LIVET.** Jeg finner en veldig ro når vi kommer hit, sier Myrtel om familiens nybygde hytte.

AKTUELT

- 30 OPPLYSNINGSTID.** Gode belysningstips til hytta og kjempefine lamper du kan flytte rundt på.
- 44 STRØM PÅ BOKS.** Smarte aggregat til hytter uten strøm.

NYTTIG

- 69 FARVEL TIL UTEDOEN.** Slik installerer du biodo på hytta.
- 84 PASS GODT PÅ LAFTEHYTTA.** De fleste skadene på laftehytta kunne vært unngått.

INSPIRASJON

- 62 NORDSJØGENSEREN.** Strikk en nydelig hyttegenser.
- 64 FUGLEMAT I FIN FORM.** Husk småfuglene i vinter.
- 88 MIDDAGER SOM VARMER.** Smakfulle supper og gryteretter er perfekt følge rundt bordet i høst.

EKSPERTHJELP

- 98 VI SPØR EKSPERTENE.** Hva slags gulv bør vi velge?
- 100 SPØR JURISTEN.** Advokat Harald Ramm svarer.
- 102 UTNYTT Plassen UNDER TAKET.** Interiørdesigner Siv Brennes tips til innredning av soveplass og oppbevaring på hemsen.

FASTE SIDER

- 5 EN HILSEN FRA REDAKSJONEN**
- 9 SMÅNYTT**
- 96 MÅNEDENS KRYSSORD**
- 108 LESERNES HYTTELIV**
- 114 NESTE UTGAVE**

FRA TINGVOLL

GRATIS
BEFARING
-
SE MER HER

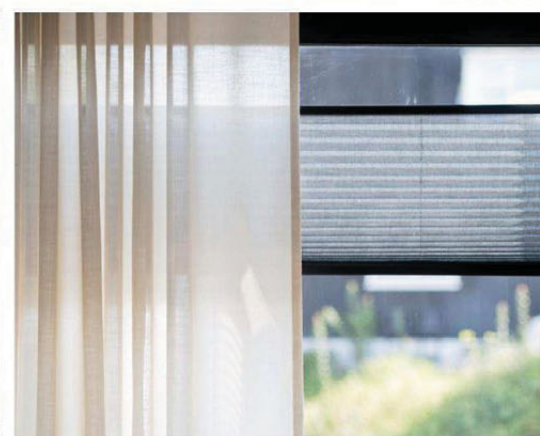

Vi gjør
solskinnsdager
enda bedre

NORSOL®

Zipscreen isolerer både
mot solvarme og mot kulde

✓ Skann QR koden over og lær alt om gardiner og solskjerming fra Tingvoll.

1

GRATIS BEFARING

Vi gir råd, viser prøvekolleksjon, tar nøyaktige mål, og gir prisoverslag.

2

PRODUKSJON

Vi besørger din bestilling som blir skreddersydd på vår fabrikk.

3

MONTERING

Vi monterer din ferdige bestilling der du ønsker den, raskt og fagmessig.

«Kanskje er det i år
jeg for alvor skal
begynne å skrive
i hytteboka.»

Denne høsten har bydd på fine dager og en sprakende fargefest i skog og fjell. Mange har kost seg med høstferie på hytta, men noen fikk også kjenne hvordan den første høststormen herjet med hytter og hus i store deler av landet.

Når vi nå går inn i november, og naturen går til ro og dagene blir kortere, er det igjen tid for å tenne lys, fyre i peisovnen og la skuldrene senke seg. November er en fin tid for å hente seg inn, kanskje finne frem en god bok, håndarbeid og nyte koselig samvær med brettspill og gode samtaler rundt bordet. Å skrive i hytteboka er en kjær tradisjon for mange. I denne utgaven ble jeg både inspirert og rørt av historien om Marian på Augsætra, der minnene om faren blir levende gjennom alt han har skrevet ned. Vi har ikke vært så flittig til å dokumentere hyttelivet på vår hytte, men kanskje er det i år jeg for alvor skal begynne å skrive i hytteboka.

Nå er det også fint å sjekke at hytta er rustet for vinter og kulde. Sjekk tak og vegger, og fyll opp med pledd og skinnfeller som gjør det lunt og trivelig. Denne gangen får du mange gode råd om aggregater hvis du trenger ekstra strømforsyning på din hytte. Vi har også funnet frem til noen snertne lamper som kan lyse opp og skape stemning inne og ute i den mørke tida.

Nyt november på hytta!

Wenche

Innholdsansvarlig Wenche Traasdahl
wenche.traasdahl@egmont.com

Det lønner seg å ABONNERE!

✓ **TILGANG TIL VÅRE EKSPERTER**
Arkitekt, interiørdesigner og jurist

+ Les Hytteliv GRATIS
i appen Flipp

Ønsker du å lese Hytteliv digitalt, kan du som abonnent gjøre det gjennom appen **Flipp** – helt uten ekstra kostnad. Her kan du bla deg gjennom hver utgave på telefon eller iPad. Registrer deg på **flipp.no/solo** for å få tilgang til Hytteliv i Flipp. I Flipp kan du også kjøpe tilgang til alle Story House sine magasiner, nemlig 50 av Norges mest leste og populære blader og tegneserier! Full tilgang koster ordinært kr 129, men som Hyttelivabonnent betaler du kun **kr 29**.

Gå inn på bladkiosken.no eller scan
qr-koden og få et godt tilbud på abonnement

REDAKTØR: Kriss Daatland
kriss.daatland@egmont.com

INNHOIDSANSVARLIG: Wenche Traasdahl
wenche.traasdahl@egmont.com

AD: Anne-Bet Dønnem
anne-bet.donnem@egmont.com

ANSVARLIG REDAKTØR/DIREKTØR: Marianne Gram

KONTAKT

Besøksadresse: Nydalsveien 12 A

Postadresse: Hytteliv

Pb. 4980 Nydalen, 0441 Oslo

E-post: hytteliv@egmont.com

Nettside: hytteliv.no

VIKTIG INFORMASJON OM ABONNEMENT!

Bli abonnent på: **bladkiosken.no**
På **minsider.egmont.no** kan du enkelt se på
og administrere ditt abonnement.

KUNDESERVICE

Tlf. hverdager 08-16: 22 58 58 10

abo-hytteliv@egmont.com

Fint om du har ditt kundennummer klart ved henvendelse
til oss. Abonnementet løper til du sier det opp.

Abonnementspriser: 1 år (11 nr) kr 734
2 år (22 nr) kr 1189. (Pristillegg utenfor Norden).

ANNONSESALG

Ad.adventure AS

christian@ad-venture.no

Annonsekoordinator: Anita Myrvang

tlf. 941 59 089

anita.myrvang@ad-venture.no

MARKEDSAVDELING

Markedsansvarlig: Kristine Dahlen,
prosjekt.marked@egmont.com

TRYKK

Egmont Printing Service

ISSN-nr.: 0332-6772

Tekst, bilder og tegninger kan bare gjengis etter tillatelse fra redaktøren. Redaksjonen tar ikke ansvar for artikler og bilder vi får tilsendt uoppfordret. Bruk av tekst og bilder i bladet skjer bare i henhold til våre generelle vilkår for rettigheter av stoff. Dette gjelder både om det honoreres eller ikke. Vi forbeholder oss retten til å lagre og utgi stoffet i elektronisk form, herunder via internett. Artikkeforfattere kan imidlertid, etter avtale, reservere seg mot dette.

**story
house**
EGMONT

Følg oss på facebook og instagram

Les inspirerende saker, få tips, del
øyeblikk og delta i diskusjoner på vår
facebookside og i gruppene:

- ▶ Hytter uten strøm og vann
- ▶ Hyttelivgruppa
- ▶ Inspirerende hytteinteriør
- ▶ Vi som har hytte ved sjøen

@ulmerseter

@tytingtutta

Se de fineste
bildene og få tips
om kontoene
vi elsker å følge!

ELEKTRISK 5-SETER MED PLAN

MUSSO EV SUV 4X4

KGM

Made in Korea

LEASING FRA KUN

3.990,-*

PR MND

5-SETER FRA KUN 469.900,-

Tilbys også som 2-seter varebil.

Les mer på kgm-auto.no

SUVERENE GARANTIER

Nybilgaranti 7 år / 150 000 km. Batterigaranti 10 år / 1 million km

Nå kommer heelelektriske Musso EV 4x4 – en ny type SUV med plan. Den er et helt nytt bilkonsept til en suveren pris, og er den ultimate kombinasjon av SUV-kvaliteter, et praktisk lasteplan og fem seter. Musso EV 4x4 representerer et nytt tankesett i utviklingen av fremtidens elektriske biler; En familiebil med avansert firehjulstrekkssystem og et romslig plan med god nyttelast. Koreanske Musso EV 4x4 er bygget fra grunnen av som en heelelektrisk SUV med firehjulstrekk og er et moderne og anvendelig bilvalg for både firmaer, familier og aktive brukere.

*Betingelser: 36mnd/30.000km, Kr. 119.280,- i startleie. Etablerings-/tinglysningsgebyr 4.995,-. Nominell Rente 5,90%. Total 271.335,-. Etableringsgebyr, tinglysning, termingebyr, frakt, klargjøring, metallic-lakk og vinterhjul er inkludert i prisen. Vi tar forbehold om skrivefeil.

GANT

TIME

www.klokker.no

[f/klokker.no](https://www.facebook.com/klokker.no)

[@klokker_no](https://www.instagram.com/klokker_no)

Scann her >

TEKST: ANN MERETE SLÅTTLAND
FOTO: PRODUSENTENE

SMÅNYTT

Oppdatert

Det populære drikkeglasset fra Norgesglasset har fått et nytt optisk mønster. Rommer 25 cl, kr 299 for seks stk., hadeland.com.

Ta med deg søpla!

I Hold Norge Rents årlige spørreundersøkelse om frivillig opprydding mener to av tre at Norge har et forsøplingsproblem. Hele 90 prosent av Norges befolkning bruker naturen til turer og rekreasjon, ifølge Statistisk Sentralbyrås levekårsundersøkelse. Dette setter dessverre spor og sliter på naturen. Målet er at ingen kan se at du har vært der når du drar. Dette er viktig for naturen selv, men også for andres tuopplevelse. Områder med søppel i naturen gir andre turgåere en forståelse av at her er det greit å kaste ting. Praktiser sporløs ferdsel ved å ta med søppelpose, redusere søppelmengden din, huske på godt bålvet, ta med matrester, og vise hensyn ved dobesøk.

Høstkos

Høie lanserer tre nye pledd i høst, der pleddet Istinden kommer i beige og dempet grønn, og pleddet Teide i lys karamell. Laget i 100 % ull, 120 x 180 cm, kr 829, hoie.no.

FOR VÅRE FLYVENDE VENNER

Husk på småfuglene i vinter! Denne sjarmerende fuglebaren er også praktisk. Laget i pulverlakkert rustfritt stål som tåler regn, vind og vinter uten vedlikehold. Den henger i en diskret stålwire og kan plasseres der det passer – i et tre, på en krok eller i en pergola. Når det er tid for påfyll, vipper taket enkelt til sida. Fra kr 829, Eva Solo.

«Med fiskestang i handa, med regnfrakk og sydvest, med lunk på kaffekanna, da liker jeg meg best!»

Lillebjørn Nilsen

Vakker vinyl

Tarkett har lansert en oppdatert versjon av våtromskolleksjonen Aquarelle, der vinylbeleggene for vegger og tak i badrom og vaskerom har nye, naturinspirerte mønstre og en matt overflate. På bildet er veggmønsteret Breeze Moss, fra kr 400 pr. m².

Etasjevis

Brødboksen Nordic kitchen har to etasjer som separeres med en uttagbar hylle. Lokket i karbonisert bambus kan også fungere som skjærefjøl. Fra kr 1199, Eva Solo.

ALLTID RENT VANN

De nye drikkeflaskene Active og Vital fra Brita har integrert MicroDisc-filter som filtrerer vannet i det øyeblikket du drikker. Klor og andre smaksforstyrrende stoffer reduseres, samtidig som naturlige mineraler som kalsium og magnesium bevares i vannet. Kommer i to modeller, fra kr 219, avxperen.no.

NEGATIVE TIL HYTTEBYGGING

I en undersøkelse gjort av Ipsos for Norsk Friluftsliv svarer 79 % at dagens hyttebygging i Norge påvirker natur og naturopplevelser negativt i svært stor grad, i stor grad eller i noen grad. I andre enden av skalaen mener 12 % det påvirker i liten grad og 3 % ikke i det hele tatt. Det er kvinner, østlendinger og de eldre over 60 år som viser størst motstand blant de spurte.

BÆRBAR RENGJØRING

Sea 50 L fra Stihl er en batteridrevet våt-/tørrestøvsuger i et hendig og kompakt format. Den veier 5,8 kg og kan enkelt bæres rundt når du skal gjøre rent i kriker og kroker på hytta, i bilen eller andre plasser uten strøm. Har forlengbar slange, bærehåndtak, skulderstropp og ulike munnstykker. Kan også utstyres med vogn. Kr 2105, noesen.no.

Smart utendørs kamera med solcellepanel
som du lett kan sette opp selv.

Finnes på obs.no & obsbygg.no

Enkelt å gjøre hytta trygg

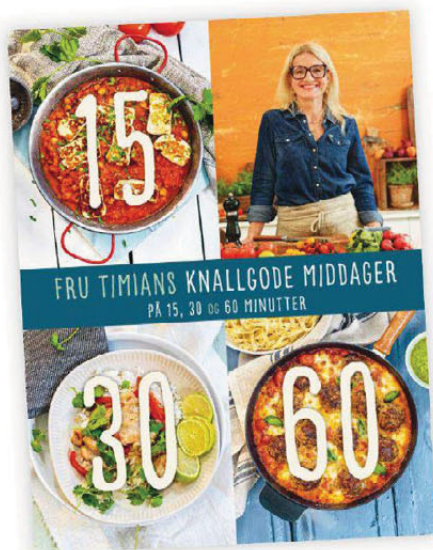
SMART+ WIFI
UTENDØRS KAMERA

Läkerol[®]
PASTILLES

Makes People Talk

Ta en tur!

Middagshjelp

– Kanskje denne boka kan utvide middagsrepertoaret ditt? Her får du 62 middager, tre brød og ni sauser og dipper. Oppskriftene er delt inn i kapitler ut fra hvor lang tid de tar å lage, så du enkelt skal finne noe som kan passe deg, sier Marit Røttingsnes Westlie, også kjent som Fru Timian, om den nye kokeboka si. Kr 449, Bonnier Norsk Forlag.

SPRER VARMEN

Sett denne vifta på vedovnen så hjelper varmen med å starte den ved 55 °C. Vifta vil hjelpe til med å spre varmen effektivt rundt i rommet fra ovnen. 19 cm høy, 18 cm bred og 10 cm dyp, kr 249, Biltema.

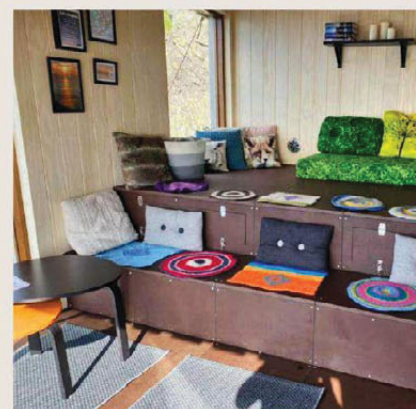

IDRETTSLAGET FRØY

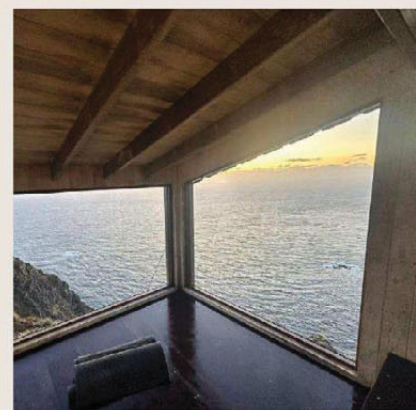
Se på stormen

Tett på naturen i Dosabu!

Har du hørt om konseptet «stormwatching»? På norsk kan det kalles noe sånt som «storm-titting», og er noe flere og flere synes er spennende. Mange er fascinert av vær fenomener, og selv om vi ikke kan skryte på oss store tornadoer her til lands, er det mye vær likevel. Langs kysten finnes det nå flere litt tryggere plasser å oppleve stormene på, som i stormhytta/dagsturhytta Dosabu som ligger på kanten av klippeterrenget i fjellet ovenfor Kalvåg i Bremanger kommune. Hytta eies av Idrettslaget Frøy, og med panoramautsikt utover havet der man kan se både solnedgang, en heftig storm eller kanskje ei havørn. Fra Nesje tar det ca. 1,5 time å gå til hytta, og fra Kalvåg sentrum ca. 3,5 timer. Se mer på facebook.com/Dosabu.kalvaag eller UT-appen.

Sitt godt: Inni hytta er det laget mange sitteplasser i flere nivåer.

Panorama: Nyt utsikten mot storhavet.

Øyerfjellet

Øyer kommune
i Innlandet
870 m.o.h.

DEN GODE ARVEN ETTER FAR

På setra blir Marians minner om faren Einar ekstra sterke. Gleden over å ha arvet stedet er en trøst i sorgen over tapet av ham.

TEKST OG FOTO: KATHRINE SØRGÅRD

Kulturlandskap: Det skal ha vært drift her inne på Augsætra på Øyerfjellet siden 1668. Seterhusets eldste del er fra 1901.

Gammelt eldhus: Seterhuset besto tidligere bare av stuen, og før 1988 var det en eldre grue her.

Før: Slik så det ut da Marian og Rune overtok. Grua er fra 1988. Ovnene fra Dovre er erstattet med en ny peis.

Takknemlige: Det er en stor glede for Marian at også Rune er blitt glad i hennes barndomsparadis. De tar godt vare på arven etter hennes far.

Augsætra har vært i familien lenge, og er opprinnelig en seter som tilhørte småbruket Marian Engen vokste opp med. Hun og mannen Rune ønsker varmt velkommen til det hun kaller sitt lille krypinn på fjellet. Her har hun sine røtter, og mange minner fra samvær med familie og slekt. I 2021 overtok paret hytta sammen.

– Hytta er en arv fra min far som bare ble 69 år. Han døde av frontallappsdemens i 2020. Dette var pappas favorittplass og mitt barndomsparadis, forteller Marian, som i sorgen over faren har funnet glede i å ta over den gamle setervollen. Her har det vært setret helt siden 1668, mens selve seterhuset er fra 1901.

– Min bestemor Jenny var budeie frem til gården sluttet med setring i 1960. Likevel er jeg vokst opp med at vi sa at vi skulle til setra, ikke til hytta. Det sier vi fortsatt, sier Marian med et smil.

PUSSET FORSIKTIG OPP

Setra var i litt dårlig forfatning da paret overtok, selv om de gjorde litt med den også mens faren var syk. – Men da regnet rant inn gjennom muren på pipa og røyskatten bæsjet i hjørnet, var det på tide å brette opp ermene. Vi fikk tettet alt av innganger som røyskatt og mus hadde funnet seg. Og da kunne vi vaske ned hytta, forteller hun.

– Det at vi gjorde setra til vår, var ikke det samme som å gjøre alt om. Den gamle, gode setra og alle de fine gamle tingene med masse historie skulle bare få skinne litt på nytt, sier Marian.

Opprinnelig utgjorde stuen som ble bygget i 1901 hele seterhuset. Den nyere delen, som i dag utgjør soverommet, er bare fire år yngre. Den ble bygget av Marians tippoldefar Johannes som en bod til å kinne og yste i, og til å oppbevare maten som ble laget på setra.

Seterhuset består i dag av tre små rom. Stuen med den åpne gruen er det største. Kjøkkenet er enkelt og lite, og oppvasken tas som regel utendørs. Marian brukte litt tid på å finne en beis til panelet som harmonerte med de ubehandlede tømmerveggene. – De gamle tømmerveggene er fine slik de er. Og stokkene er så store, det må ha vært litt av en jobb å bygge dette, sier hun.

På veggene henger bilder av hennes oldeforeldre Karen og Ole. Kaffe-serviset med blått mønster er fra dem. De to asjettene og en kopp med skål tar Marian godt vare på, sammen med muggen som Karen hadde melk i fra kyrne hun melket her sommerstid.

GODE MINNER

Minnene kommer lett frem i disse omgivelsene, forteller Marian.

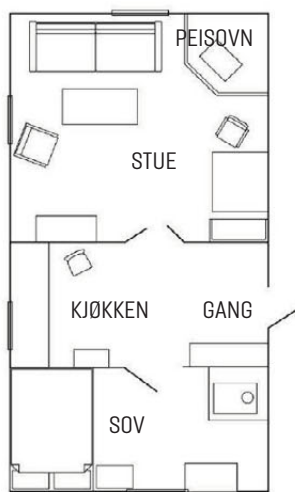
– Som det at vi lå på flatsenger på gulvet for at alle skulle ha plass, og at mormor kastet vedkubbe etter musa som løp rundt oss.

Marians sønner Tobias og Fredrik har flere ganger vært med bestefaren sin til setra. De husker at de spiste suppe rett fra kjelen, og at bestefaren tok dem med på kjøreturer inn til setra om de ikke fikk sove når han var barnevakt. De setter stor pris på at setra fortsatt er i familien, og gleder seg til de får mulighet til å tilbringe mer tid der.

Å tenke tilbake til den siste gangen Marian tok med faren til setra er både vemodig og fint.

– Vi tror han skjønte hvor han var. Tidligere skrev pappa lange avhandlinger i hytteboka, noe som er fint å ha i dag. På slutten av boka blir alt mer usammenhengende, vi kan se at sykdommen har forverret seg, sier hun, mens hun stryker over håndskriften hans.

At også mannen Rune er blitt så glad i Augsætra, er en stor glede for henne. Og de har fortsatt farens gode tradisjon med å skrive i hytteboka.

HYTTEFAKTA

HYTTETYPE: Gammel seter

BYGGEÅR: 1901

STØRRELSE: 40 m²

UTVENDIG KLEDNING: Panel

TAK: Malt bølgeblikk

ROMINDELING: Entre og enkelt kjøkken, soverom og stue.

FASILITETER: Utedo. Ikke innlagt vann eller strøm.

INSTAGRAM: @marian.engen

Lun velkomst: Den vesle gangen, som også er kjøkkenet, er koselig å komme inn i. Panelet er beiset i fargen Lunt fra Tyrilin.

Gammel sjarm: Tømmerveggene er ubehandlet, mens panelet i gangen og på kjøkkenet er beiset for å harmonere med den gamle patinaen.

Gode minner: På setra får Marian tid til å minnes sin far. Her er hun i omgivelser som betydde alt for ham. Hun har fortsatt å skrive i hytteboka, som han i mange år skrev lange avhandlinger i.

Gode minner: Gjennom årenes løp har Marians far Einar skrevet mye i hytteboka. Her står det blant annet om hvor stolt han var over henne da hun som liten gikk så langt på ski.

Historisk: Den gamle melkekrakken har vært på setra siden før Marian ble født. At hun kjenner historien, gjør at hun synes den er ekstra vakker. Stolen er etter Marians mormor. Gardinene har moren heklet.

Før: Slik så stuen ut før.

Tilbakeblikk: Marian og hennes søsken har mange fine minner fra setra som de vokste opp med. Her er hun med søsteren Anita.

I bestefars rike: Marians sønner Tobias og Fredrik vokste opp med turer sammen med bestefaren Einar til setra. I dag er begge i 20-årene.

«Jeg er vokst opp med at vi sa at vi skulle til setra, ikke til hytta, og det sier vi fortsatt.»

Grunnleggeren: Marians tippoldefar fikk setra bygget i 1901.

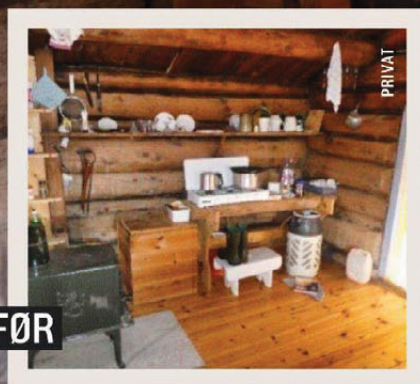
Gode minner: Slike stunder sammen med familien har det vært mange av i Marians oppvekst. Her er hun med moren, faren og sine to søsken.

Dyrekjær: Setringen opphørte på Augsætra med Marians bestemor Jenny i 1960. At det fortsatt er dyrehold på de gamle setervollene, er derfor så koselig, synes Marian.

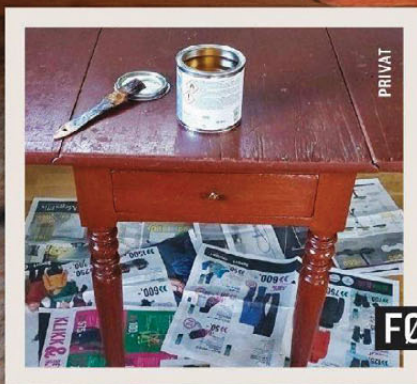

«De gamle tømmerveggene
er fine slik de er.»

FØR

Før: Slik så det ut her da Marian og Rune overtok. Høvelbenken er erstattet med et gammelt bord som Marian har pusset opp. Den gamle ovnen fra Dovre er flyttet til soverommet.

FØR

Pusset opp: Det gamle bordet på setra malte Marians far rødt, som mye annet. Hun pusset det ned og oljet det for å få frem den naturlige fargen.

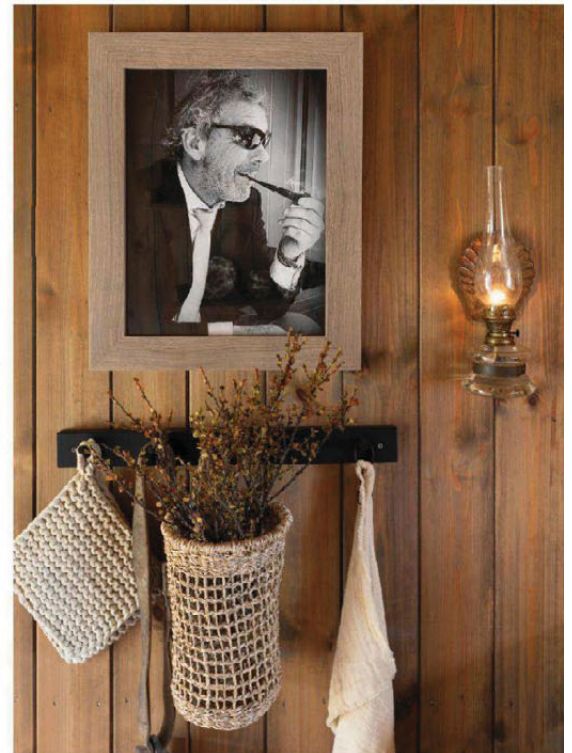
Gammel sjarm: Tømmerveggene er ubehandlet, noe de alltid skal få være. Panelet i gangen og kjøkkenet er beiset for å harmonere med den gamle patinaen. Gulvteppene er fra Ikea og Rusta.

Velbekomme: Rune og Marian nyter gjerne et måltid ute sammen, eller med venner og familie, som er på besøk.

Til minne: Marians far Einar elsket Augsætra, som også han i sin tid arvet. Minnene etter ham blir ekstra sterke på setra. Panelet er beiset i fargen Lunt fra Tyrilin.

Kjært arvegods: Så mye av det opprinnelige porselenet er det ikke igjen. Men det som er, tas godt vare på. Det er nok mange som har kost seg med en velfortjent kopp kaffe med dette gjennom årenes løp.

Nyter utelivet: Det er rigget til hyggelige uteplasser ved veggene til det gamle seterhuset.

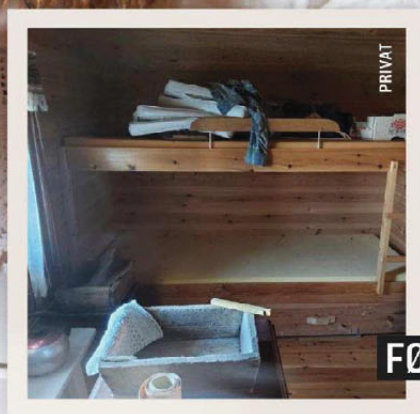
Originalt kjøkken: Kjøkkeninnredningen er den samme som Marians far Einar fikk bygget. Hun har malt frontene og beiset det gamle panelet.

FØR

Før: Kjøkkeninnredningen er den samme. Det gamle panelet brukte Marian som et blankt lerret.

Tidligere bod: Soverommet var før en bod som ble brukt til å kinne smør. Den nye, brede sengen er plassbygget på setra. Skuffen under er fin å ha til oppbevaring.

Før: Den gamle køyesengen ble erstattet med en dobbeltseng.

«Vi lå på flatseng på gulvet for at alle skulle ha plass.»

Kulturlandskap: Det skal ha vært drift her inne på Augsætra på Øyerfjellet siden 1668. Seterhusets eldste del er fra 1901.

Koselig soverom: Den gamle sekken har tilhørt Marians bestefar Sverre og har vært mye brukt på fjellet.

Kjær arv: Augsætra er en arv etter Marians far Einar, som døde bare 69 år gammel. Det har vært skigard på setra så lenge Marian kan huske. Den lokale aktøren Haru Skigard satte opp en ny sommeren 2023.

I all enkelhet: Utedoen er fortsatt i bruk.

HYTTEBESØK

Enkelt hytteliv: På setra gjelder fortsatt utedo og oppvask ute ved kranen.

NILLE ♥ KLUBBEN

EN MENGDE LYS*

opptil **30%**

*Unntak gjelder.

Lysfest!

Lys opp høstkveldene
med våre kvalitetslys.

Les mer om våre
lys her

Opplysningstid

Mørkere kvelder betyr gjerne mer tid til innekos. Her er gode belysningstips til hytta – og mange fine lamper du lett kan flytte rundt på!

TEKST: VIBEKE STIANSEN FOTO: PRODUSENTENE

Lysekspert: Linda Renee Sollid er lysplanlegger hos Christiania Belysning.

Når det kommer til hva du trenger av belysning på hytta, gjelder de samme grunnprinsippene som hjemme. Du trenger godt arbeidslys, for eksempel når du skal lage mat på kjøkkenet, og du trenger nok lys til å kunne vaske hytta også når det er mørkt ute. Trapper og inngangsparti bør kunne lysenes opp med tanke på sikkerhet, i tillegg trenger du stemningsbelysning, forklarer Linda Renee Sollid, lysplanlegger hos Christiania Belysning.

Hun legger imidlertid til at det ofte er mindre forhold på en hytte, og at kjøkken- og stuesonen kan komme tettere på hverandre.

– Da er det viktig å være obs på blanding, og velge lamper med god nok skjerming fra der du trenger mye lys og videre ut i resten av rommet – for eksempel om en lager mat på kjøkkenet og en annen sitter i sofaen.

STØRRELSE, PLASSERING OG MENGDE

– Tenk også nøye gjennom størrelse og plassering. En for stor lampe over spisebordet som noen alltid stanger i, er det ingen som ønsker seg, sier Sollid.

Lyse eller mørke farger i interiøret påvirker dessuten belysningen.

– En fjellhytte med mange mørke flater setter høyere krav til både plassering og valg av lamper, da lyset ikke reflekteres like mye som med lyse flater. Her er det lett å underdimensjonere og feilbedømme behovet, nok belysning blir derfor veldig viktig.

UNNGÅ LYSSTØY

Men ifølge lysplanleggeren kan det også bli for mye lys, som skaper visuell støy:

– Har du store vinduer på hytta, ikke ha spotter vendt mot disse, da dette vil gi store refleksjoner når det er mørkt ute. Vi har dessuten gått mer bort fra å opplyse alle gangsoner og fasader utendørs, dette til-

fører bare støy til hyttedesignet og bidrar til unødvendig lysforurensing. Velg utebelysning som ikke er for kraftig, og som ikke blander når du nærmer deg. Det er også fint å kunne dimme lyset ute, både ved inngangsparti og uteplass, anbefaler Sollid.

– Unngå generelt å pøse på med lys! Målet må være å finne den gode roen vi alle ønsker oss når vi er på hytta, avslutter hun.

STRØMLØSE HYTTER

På hytter uten innlagt strøm, kan behovet for belysning løses med blant annet solceller.

– I dag er det ganske vanlig å ha både ett og to solcellepaneler på taket, og det kan dekke behovet for grunnbelysning på hytta, mener lysplanlegger Linda Renee Sollid.

I tillegg blir teknologien ifølge Sollid stadig bedre, så det finnes mange fine oppladbare lamper som kan lades via solceller eller USB-kabel, som faktisk lyser lenge og har lang levetid.

– Å spe på med oppladbare lamper som kan flyttes rundt etter behov, både når du er inne og ute, er en fin måte å skape intime og hyggelige soner på. Enten de er plassert på bordet, henges på en krok eller i trærne.

GOD VARIASJON OG DIMMING

En annen viktig faktor for å skape stemningsfull atmosfære, er ifølge Sollid nok variasjon av lamper. Aller helst en blanding av taklamper, gulv-lamper, vegg-lamper og bordlamper, og ikke bare én hovedlampe med en av- og på-knapp, for å kunne variere etter behov. Ikke minst bør lysstyrken kunne justeres.

– Vi nordmenn er europamestere i dimming! Og de fleste benytter seg av dette for å skape ulike stemninger også på hytta. Har du et gammelt lys-system, finnes det smarte lypærer som kan dimmes, tipser Sollid.

Lun harmoni: Lysplanlegger Linda Renee Sollid har stått for belysningen på denne Hafjell-hytta. Downlights som lyser opp peisen og takpendler uten synlig lyspære sørger for stemningsfull effekt. Lyset kan også dimmes. Taklampen Octo i bjørkefiner er fra Secto, Ø 54 cm, kr 10 099, Christiania Belysning.

Kjedgeformet: Ara oppladbar, batteridrevet bordlampe fra Nordlux, med håndtak i skinn, som kan brukes ute og inne, h 30 cm, kr 1439, homeroom.no.

Fleksibel: Lucca SC51 fra &Tradition, oppladbar lampe med munnblåst skjerm og 3-trinns dimmer som kan henge og stå, både inne og ute, h 28 cm, kr 1455, Christiania Belysning.

Olivengrønn: Kent, batteridrevet lampe med touchkontroll, 3-trinns dimmer og timer, h 25 cm, kr 275, Jysk. Kommer også i fargene lys grå og krom.

Miljøvennlig: Soft Spot Solar Circular Lanterne i resirkulerbare materialer med lyssensor og solcellepanel, kan også lades via USB-kabel, h 18,5 cm, kr 799, Rosendahl. Kommer i flere farger og kan brukes inne og ute.

Nostalgisk: Astrid, oppladbar bordlampe fra Markslojd som kan brukes inne og ute, med 3-trinns dimmer og USB-kabel, h 22 cm, kr 399, homeroom.no. Kommer i tre farger.

Lades i solen: Solvinden, solcelledrevet LED-bordlampe som automatisk slår seg på når det blir mørkt, h 25 cm, kr 249, Ikea. Godkjent for utendørs bruk.

Stemningsskaper: Bærbar og vannbestandig campinglampe med høyttaler og justerbart lys og fargetemperatur, h 20 cm, kr 399, Clas Ohlson. Lades via USB-kabel som følger med.

TIPS!

Oppladbare lamper som kan flyttes rundt etter behov, er en fin måte å skape intime og hyggelige soner på.

Nordisk: Tess oppladbar og bærbar lampe fra Watt & Veke med trefot, tekstilskjerm, 3-trinns dimmer og magnetisk ladeplate, h 29 cm, kr 1499, ellos.no. Kan brukes inne og ute.

Bærbar med batteri: Lampen Klemens, i bambus, papir og tre, gir varmt lys ved hjelp av AA-batterier, h 46 cm, kr 300, Jysk.

Snerten: Lyon, oppladbar bordlampe i aluminium til stue og uteplass, med justerbar belysning og fargetemperatur, samt USB-kabel, h 30 cm, kr 1522, Jotex. Kommer også i fargene grågrønn og sand.

Lavpris: Bærbar og batteridrevet LED-lampe i jern og glass, som kan stå eller henge innendørs, h 23,6 cm, kr 62,50, Søstre Grene. AAA-batterier trengs til denne.

Stilig: Manhattan oppladbar lampe med fot i aluminium og skjerm i lerret, 3-trinns dimmer, h 24,5 cm, kr 1835, &Tradition. USB-ladekabel følger med.

Lyser nedover: Aurora oppladbar vegglampe med trinnløs dimmer som kan brukes inne og ute, Ø 13 cm, kr 799, Christiania Belysning. USB-kabel og veggfeste følger med.

Med lyd: Vappeby regntett bluetooth-høytaler for utendørs bruk med innebygget lampe og oppladbart batteri. 10–12 timers spilletid ved 50 % volum, h 25 cm, kr 649, Ikea. Finnes også i grått.

På trefot: Oppladbar bordlampe i FSC-sertifisert furu, glass og metall, h 28 cm, kr 435, Søstrene Grene. USB-kabel følger med.

Elegant: Ray oppladbar lampe fra Audio Copenhagen, i metall og glass med håndtak og 3-trinns dimmer, h 23,5 cm, kr 3095, Christiania Belysning. Kan brukes både inne og ute.

Rund form: Alta, oppladbar bordlampe med 3-trinns dimmer som kan brukes inne og ute, lades med USB-kabel som følger med, h 22 cm, kr 399, Rusta.

Godt grep: Oppladbar solcellelykt med håndtak og 3-trinns dimmer til bruk inne og ute, som kan lades i solen eller via USB-kabel som følger med, h 26,5 cm, kr 449, Clas Ohlson. Finnes også i mørk grå og grønn.

Verner om naturen: Anne Sverdrup-Thygeson er biolog, forfatter og professor i bevaringsbiologi ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet på Ås.

Vis hensyn!

– Vi vet at lysforurensing påvirker enkeltarter, samspillet mellom arter og de naturgodene som artsmangfoldet bidrar med, sier Anne Sverdrup-Thygeson, forfatter og professor i bevaringsbiologi ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet på Ås.

Kunstig lys kan påvirke hvordan enkeltarter orienterer og flytter på seg, og selve funksjonene i dyret eller planten, som den biologiske klokken, fortsetter hun.

– Mange typer pollinerende insekter flyr om natten. Eksperimenter har vist at disse kan tilpasse seg kunstig lys med å bli sittende mer stille – og hva skjer da? Jo, mindre pollinering.

Professoren mener vi må ta lysforurensingen på alvor og skåne naturen, og at det er svært enkelt å redusere utebelysningen i hyttefelt:

– Skru av lyset når du drar fra hytta, eventuelt installer en bevegelsessensor, slik at lyset kun skrur seg på når du eller andre nærmer seg. Da vil både naturen og naboer som synes nattehimmelenes stjerner er en viktig del av naturopplevelsen, takke deg. I tillegg sparer du strøm! tipser Sverdrup-Thygeson.

– Jeg tror det er bra for oss å kunne se opp på en stjernebestrødd himmel og reflektere over hvor heldige vi er, og ta på alvor at vi er del av noe større, en art blant millioner, og at vi har et ansvar for å gi rom for andre enn oss selv her på planeten.

«Skru av lyset når du drar fra hytta, eventuelt installer en bevegelsessensor, slik at lyset kun skrur seg på når du eller andre nærmer seg.»

Mjones

Bodø kommune
i Nordland fylke
48 m.o.h.

Veiløs hytte: For å komme til hytta må familien gå opp gjennom den åpne skogen. Her venter det dem en flott utsikt over Saltfjorden. Fra hytta kan de lett gå rett opp på Mjonesfjellet.

Kjærlighet ved første klinkk

Da Tina oppdaget den vesle hytta på nettet, var hun og Stian raske med å dra på befarings. Etter det første besøket var de ikke i tvil. Den var som skapt for dem og de til sammen tre barna deres.

TEKST OG FOTO: KATHRINE SØRGÅRD

Lykkelige hytteeiere: Det at de endelig har sin egen hytte gjør en stor forskjell i livet til Tina, Stian og deres til sammen tre barn.

Fremtidsplaner: Uteområdet er under utvikling, og verandaen skal kles på undersiden. Møblene Log er fra Canadian Outdoor.

Denne milde høstdagen rusler vi gjennom den åpne skogen ved Mjønes, som ligger en liten halvtime med bil østover fra Bodø. Den siste biten går vi over et mosekledd berg til den veiløse hytta til Tina Salamonsen og Stian Hjelen. Han bærer en sekk med ved på ryggen, noe han ofte gjør. Tina bærer vann og noe nytt hun har kjøpt brukt til hytta.

Hytta ligger for seg selv, med utsikt over Saltdalstrømmen. Utsikten har de hentet inn ved å sette inn to store vinduer.

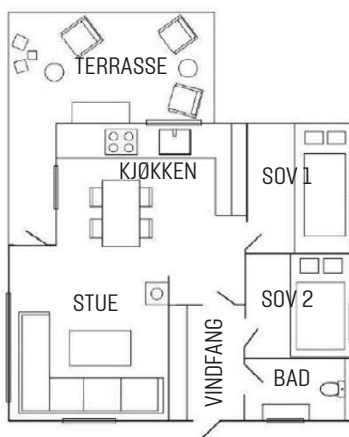
PLUTSELIG VIRKELIGHET

Drømmen om en egen hytte for paret og de til sammen tre barna deres virket lenge så fjern. De hadde allerede investert i et stort nok hus til hele familien. Men de tok seg likevel i å drømme om en hytte med nærhet til naturen.

Helt til en dag i 2022 var det bare en drøm. Da klikket Tina seg inn på Facebook, der hun oppdaget hytta – og kort tid etter var hun og Stian der på befaring. De kjente umiddelbart at den var riktig for dem. Og den var rimelig nok til at de kunne klare kostnaden, ved å minimere levekostnadene ellers.

– Eierne før oss var svært glad i hytta, de hadde tatt godt vare på den. Så vi kunne konsentrere oss om å sette vårt eget preg på den, forteller Tina, som stadig prøver ut nye møbler i den vesle hytta.

Kjøkkenet har de flyttet om på, og de har funnet en løsning de er fornøyd med. Det aller meste de har kjøpt til hytta, er gode bruktkupp. Begge har en forkjærlighet for møbler og detaljer som er vintage. Som teppet på kjøkkenet, det er fra 80-tallet i en modell som er blitt svært etterspurt.

HYTTEFAKTA

HYTTETYPE: Typehytte fra

Saltdalshytta

BYGGEÅR: 1991

STØRRELSE: 45 m²

UTVENDIG KLEDNING: Panel

TAK: Shingel

ROMINDELING: Stue og kjøkken, hems med to soveplasser, to soverom, toalettrom.

FASILITETER: Innlagt strøm.

Forbrenningstolett. Ikke innlagt vann.

INSTAGRAM: @hyttainordland

ROSA KJØKKEN

Den rosa, oppkvikkende fargen på kjøkkenet endrer seg med lyset.

– Mot kvelden får rosafargen en varmere glød, som jeg liker godt, forteller Tina. Fordi flere vinduer slipper inn direkte dagslys, endrer opplevelsen av fargen seg i takt med at sola går lavere ned på himmelen. Fargene de ellers har valgt går i jordtoner som forsterker følelsen av naturen utenfor.

– Litt maling og nye vinduer har gjort underverker for oss. Vi får naturen rett inn i hytta, og koser oss i den lune sjarmen. Vi har ganske store planer for fremtiden også, innrømmer Tina. For paret drømmer om å doble størrelsen på hytta. I dag teller den knapt 45 kvadratmeter. De ønsker å bruke den mye, og invitere familie og venner på besøk. Uteområdet er også under utvikling.

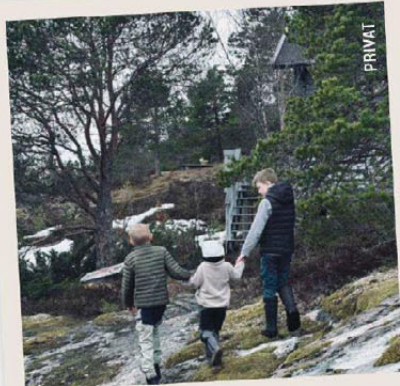
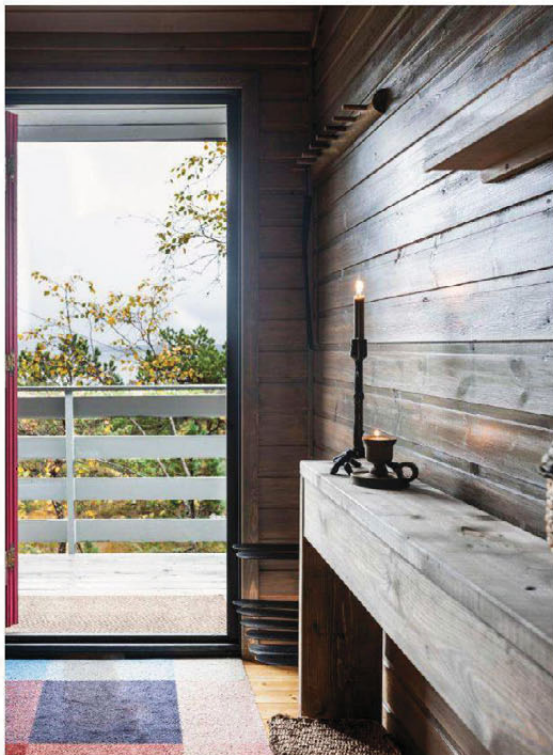
– Vi vil at barna lett skal kunne ta med seg venner. De liker å være ute og finne på ting, som å spikke, bygge trehytte og spille spill. Vi håper det gir dem mange fine minner. En stor drøm er å ha nok plass til å kunne feire jul på hytta med hele gjengen, forteller Stian.

Både han og Tina har vokst opp med hytte. Å la barna få oppleve det de selv har så fine minner fra, betyr mye. Både Theo, Noah og Isaac er heldigvis blitt glad i hytta. Katten Miss og hunden Mollie er også ofte med på hyttetur. Før de kjøpte hytta, ferierte de alle i spikertelt og campingvogn. At de nå har hytte bare 25 minutter hjemmefra med bil, gjør at de lett kan sjonglere hyttehelg med fotballturneringer og andre aktiviteter. Nærheten til hytta gjør at den brukes mye, og dermed betyr den også mye.

– Høsten er den fineste tiden her. Det er deilig når det begynner å bli kaldt og mørkt om kvelden, og vi kan fyre i peisen og lage god mat. Det er noe helt eget med å komme på hytta, kle på seg koseklær og bare koble av, forteller Tina, som også gleder seg over de fine høstfargene i naturen.

Forvandling fryder: Tina malte først det trehvite kjøkkenet grønt, og bestemte seg deretter heller for en rosa farge. Det føltes litt vågalt, men hun er svært fornøyd med rosafargen, som heter Slør Scanox Butinox 5896. Innredningen har paret bygget videre på. Dagsengen har Stian snekret. Stoler fra Bohus.

Velkommen Inn: Fra gangen ser man på klare dager utover Saltfjorden. Det smale bordet er beiset i samme farge som veggen. Matte fra Heymat.

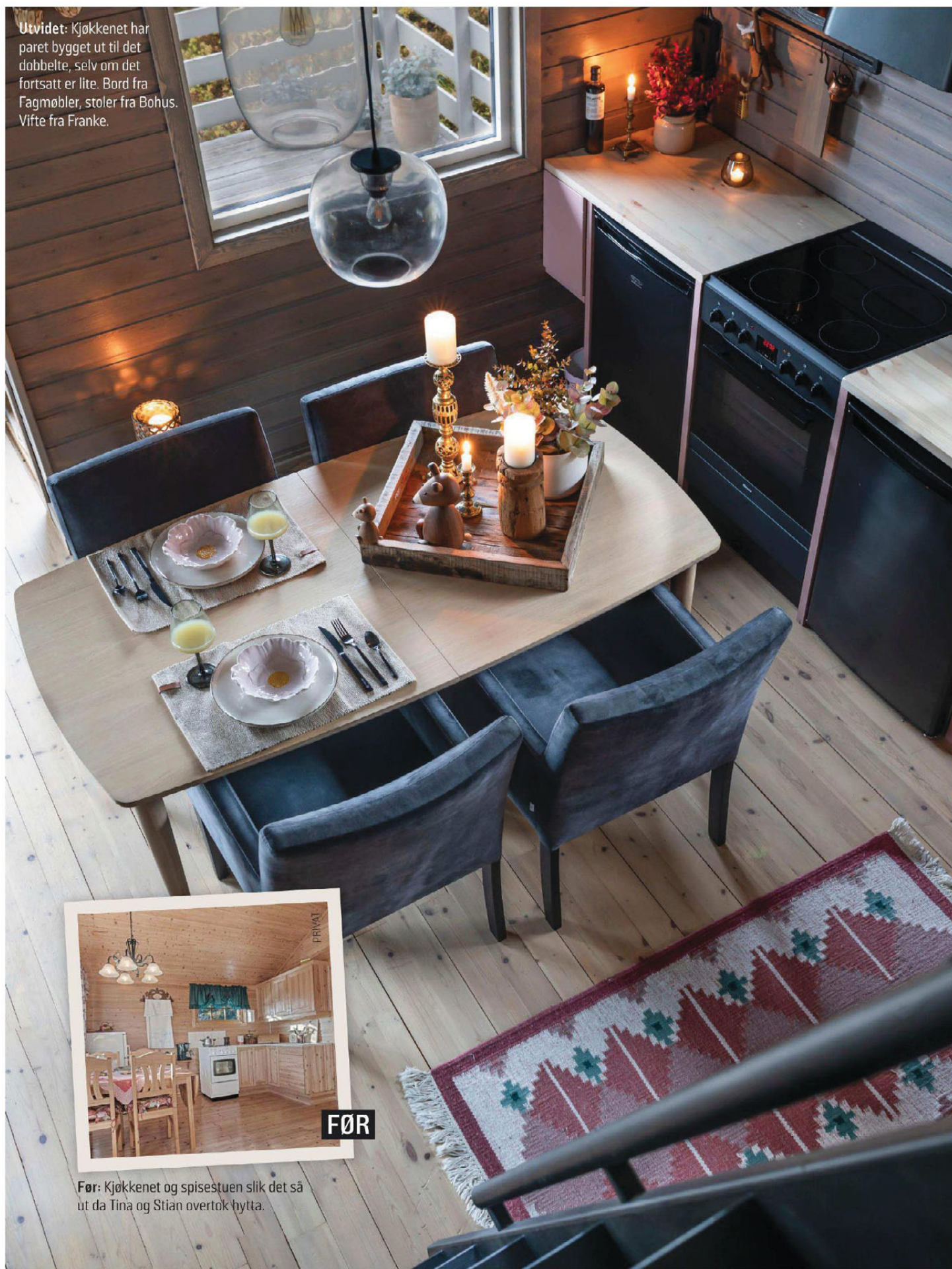

Betyr mye: Barna Theo, Noah og Isaac stortrives også på hytta. Siden Tina og Stian selv vokste opp med hytter, setter de pris på å kunne videreføre en slik oppvekst til sine barn.

Glassdør: Det ble valgt glass til døren fra entreen til kjøkkenet for å unngå at entreen blir så mørk.

Utvidet: Kjøkkenet har
paret bygget ut til det
dobbelte, selv om det
fortsatt er lite. Bord fra
Fagmøbler, stoler fra Bohus.
Vifte fra Franke.

FØR

Før: Kjøkkenet og spisestuen slik det så
ut da Tina og Stian overtok hytta.

«Mot kvelden får rosafargen
en varmere glød, som jeg
liker godt.»

Kvalitetstid: På hytta nyter paret hverandres nærvær. De liker å lage godt mat og spille kort, og rett og slett bare tilbringe tid sammen.

Fine høstkvelder: Det gjør godt å fyre opp i peisen etter lange dager ute. Peisen fra Jøtul er ny, og bordet har Stian snekret. Sofa fra Bohus. Vindu fra Norgesvinduet.

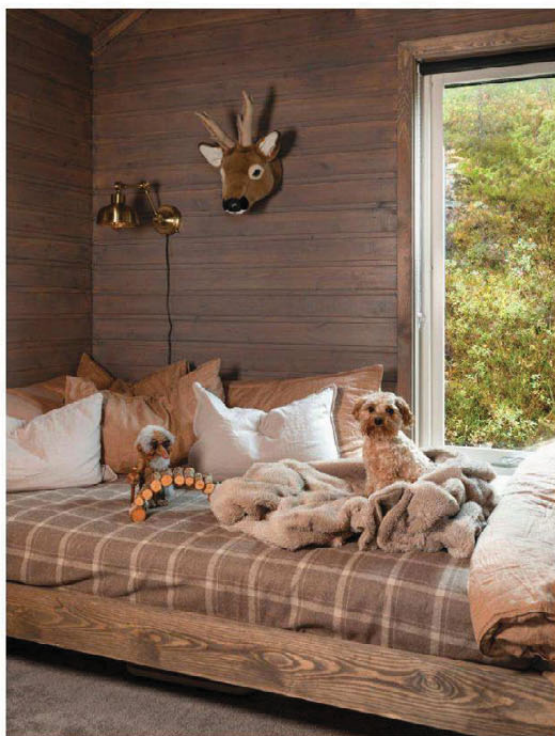

Lun stemning: Når høsten kommer, tennes levende lys og parafinlamper. Pute av Halvor Bakke. Lysestaken Ildhanen er fra Anderssen & Voll.

«Litt maling og nye vinduer har gjort underverker for oss. Vi får naturen rett inn i hytta, og koser oss i den lune sjarmen.»

Før: Stuen slik den så ut før.

Koselig barnerom:

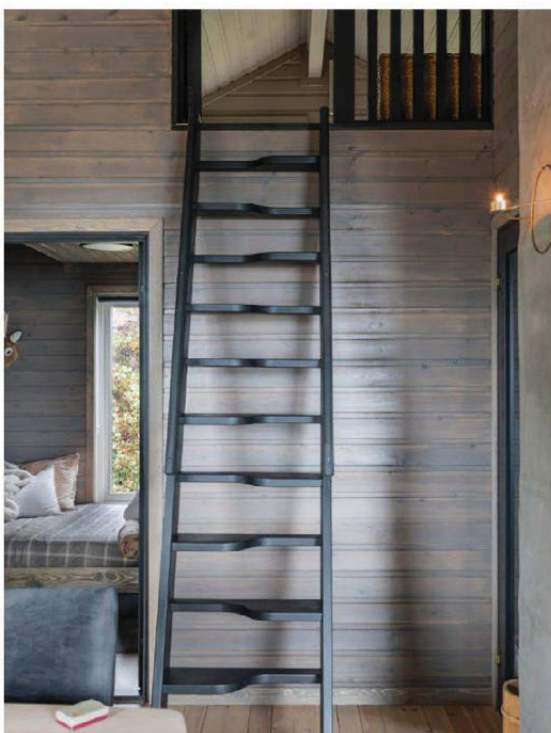
I stedet for å beholde køyesengen, laget Stian en lav seng som gjør at den lett kan brukes som en ekstra sofa. Rommet er tett på kjøkkenet og stuen.

Nostalgi: Både Stian og Tina har vokst opp med å spille kort på hytta. Denne kortstokken har Tina hatt med seg siden barndommen, den er en kjær gave som nesten er 60 år gammel.

«Det er noe helt eget med å komme på hytta, kle på seg koseklær og bare koble av.»

Lyst og lett: Under taket på hemsen er det blitt plass til to lave senger. Her er fargene lyse og lette, så det ikke blir så mørkt. Seng fra Ikea.

Viktig grep: På hemsen har Stian bygget rekkverk. Det er malt i samme mørke farge som trappetigen og listverket for å skape en helhet.

Vedbæreren: Det er her familien har det som best sammen. Veden har Stian båret opp til hytta.

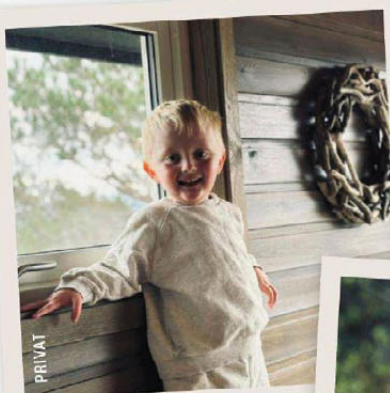
Nærsikt: Paret har prioritert en seng som gir god søvn på hytta. Fra sengen kan de se ut på vegetasjonen bak hytta, som endrer seg med årstidene. Vindu fra Norgesvinduet.

Naturlig uteplass: Det enkle bordet med benker brukes mye. Her er det fint for barna å sitte når de spikker og pusler med sitt.

Alt må bæres: Møbler, ved, mat og vann må bæres opp til den veiløse hytta. Både Stian og Tina merker allerede at den gode trimmen har gitt effekt.

Stortrives på hytta:

Barna er blitt veldig glade i hytta, og vil aller helst bare være her.

Lager leker: Parets til sammen tre barn blir kreative når de er på hytta. Det går mye i snekring og spikking.

STORE ENDRINGER

Dette har Stian og Tina gjort med hytta etter at de overtok den:

- Montert nytt elektrisk anlegg
- Satt inn ny peis
- Installert forbrenningstolett
- Malt og beiset inne og ute
- Skiftet flere vinduer
- Skiftet altandør
- Bygget levegg ute
- Sneket stuebord og seng
- Utvidet kjøkkenet

NYHET

Topband Lithium

⚡ Varmefunksjon 🔵 Bluetooth

Allsidig lithiumbatteri

Kulderesistent

Til -20°C

Fleksibel kapasitet
opptil 4 batterier

Serie
Parallell

Kontroll via app

Sanntidvisning, temp., volt, OTA-updates

Android
iOS

Robust og trygt

Perfekt for
Nordisk klima

Hvorfor velge Topband som ditt neste hyttebatteri?

Topband lithiumbatteri er valget for deg som ønsker pålitelig strøm på hytta. Med lang levetid og over 4000 sykluser tåler disse mye mer enn tradisjonelle blybatterier. Batteriet er raskt å lade, noe som er perfekt for solcelleanlegg og uforutsigbart vær. Det veier betydelig mindre enn blybatterier, noe som gjør installasjon og transport enklere.

Topband bruker LiFePO₄-teknologi, som er kjent for høy sikkerhet og stabil ytelse. Batteriet har innebygd BMS (batteristyringssystem) som beskytter mot overlading, dyputlading og temperaturproblemer. Det gir jevn og stabil spenning helt til det er tomt, slik at du får maksimal utnyttelse av kapasiteten. Med minimalt vedlikehold passer det perfekt for en hytte der man ikke alltid er til stede.

TOPBAND
BATTERY

Sparelys.no®

Topband T-Premium

NYHET

For krevende omgivelser

Topband T-Premium lithiumbatteri er en svært robust og driftssikker batteriserie for deg som vil ha stabil strøm under røffe omgivelser – uansett årstid. T-Premium er designet med LiFePO₄-teknologi, kjent for høy sikkerhet, lang levetid og over 6000 ladesykluser.

T-Premium tåler kulde, fukt og krevende forhold, og er konstruert for å fungere stabilt selv i utfordrende norske hytteforhold. Med innebygd BMS og Bluetooth får du full kontroll over batteristatus via app – enten du er på hytta eller hjemme.

T-Premium gir jevn spenning og rask lading, noe som gjør det ideelt for solcelleanlegg. Med høy motstand mot støt og vibrasjoner og vann, er T-Premium laget for å vare i mange år uten behov for vedlikehold. Lav vekt og kompakt design gjør det enkelt å installere, også på trange steder.

Sammenlignet med blybatterier gir det mer tilgjengelig kapasitet og lavere driftskostnader over tid. Du får et pålitelig og robust batteri som fungerer når du trenger det mest. Velg Topband T-Premium for en trygg og smart energiløsning til fritidsstedet.

Sikkerhetssertifisert

UN38.3, E-mark, IEC62133, IEC62619, UL

Avtagbart lokk

Varmefolie

Victron kompatibel

Bluetooth

App

Kulderesistent

post@sparelys.no

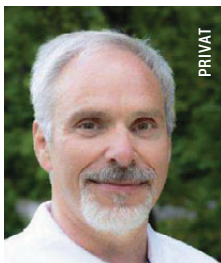
sparelys.no

Sparelys.no®

Strøm på boks

Selv om hytter uten strøm absolutt har sin sjarm, kan behovet for enkelte elektriske apparater melde seg. Da kan et strømaggregat være løsningen.

TEKST: VIBEKE STIANSEN FOTO: PRODUSENTENE

Aggregatekspert: Erik Alme, produksjef for strømaggregater hos Berema.

HVA TRENGER DU STRØM TIL?

– Før du investerer i et strømaggregat til hytta, start alltid med å kartlegge behovet. Deretter kan du avgjøre hvor stort aggregat du faktisk trenger. De fleste ønsker gjerne å kunne lade mobilen og iPaden, ha strøm til en kaffetrakter og kanskje en støvsuger eller elsykkel, samt lade batteriet til solcellepanelet, i så fall havner du fort på 2000 watt, sier Erik Alme, produksjef for strømaggregater hos Berema, som har over 50 års erfaring med salg av blant annet aggregater og varmekilder.

– Bare ikke bruk alle apparatene på en gang! understreker han.

SUPPLEMENT TIL SOLCELLER

Selv om du har solcellepanel på taket, hjelper ikke det stort om det er dekket av snø om vinteren. Eller kanskje du har hytte et sted hvor det er mørketid deler av året? Da kan et bærbart strømaggregat være smart å ha i bakhånd.

STØYNIVÅ

Men i tillegg til å velge riktig størrelse som dekker ditt strømbehov, er det også andre ting som er viktig å ta hensyn til:

– Støy, eller minst mulig av det, vil jeg tro er avgjørende for de fleste på en hytte. Det vil derfor være smart å velge et aggregat som er mest mulig stillegående. Et såkalt inverteraggregat har nettopp den egenskapen at det går veldig stille, forklarer Alme.

VEKT

En annen fordel med et slikt aggregat, er at det er lett å ta med seg og flytte på.

– Du kan få et på 2200 watt som veier rundt 20 kilo, noe som gjør at du enkelt kan ta det med på tur, eller med hjem om du er redd for at det

skal bli stjålet. Ikke minst om du trenger å ha det på service, så vekt er for mange et viktig faktor.

DIESEL ELLER BENSIN?

Når det kommer til hva slags type drivstoff som lønner seg, det vil si om du skal velge et diesel- eller bensinaggregat, er Alme ikke i tvil:

– Til denne typen bruk, som nevnt over, er bensin alltid å anbefale. Med unntak av om du har en veldig stor hytte, for eksempel en seter, eller du driver med kafédrift eller tilsvarende. Et dieslaggregat er over dobbelt så dyrt, veier fire ganger mer og har generelt et høyere støynivå.

Plassering

– I utgangspunktet er et slikt aggregat designet for å stå utendørs, men det er tillatt å plassere det i en frittstående utebod med god utlufting, som ikke er en del av hytta og som ikke blir brukt til å oppholde seg i. Dette av hensyn til brann sikkerheten, forklarer Alme.

– I så fall må du koble på en eksosadapter som kan føre eksosen ut via veggen. Og uansett om aggregatet står utendørs eller innendørs, bør du plassere det slik at det vender bort fra nabohytta! Både av hensyn til støy og eksosutslipp.

Det finnes også regler for hvor mye drivstoff du har lov til å oppbevare innendørs. – Per i dag er det 50 liter som er tillatt, og husk alltid å lagre bensin med 98-oktan, ikke 95, eventuelt såkalt miljøbensin. Dette fordi 95-oktan ikke tåler lagring over tid, forklarer Alme.

PRIS

Som med det meste annet, vil det lønne seg å investere i kvalitet for å sørge for lengst mulig holdbarhet og driftssikkerhet.

Manuell oppstart: De litt mindre, bærbare og bensindrevne inverter-aggregatene må dras i gang ved hjelp av en startsnor. Her illustrert med Honda EU22 fra Berema.

HVORDAN VELGE RIKTIG AGGREGAT?

- Kartlegg først behovet! Skriv gjerne en liste over elektriske apparater som du ønsker å kunne bruke. Deretter kan du velge størrelse på aggregatet.
- Er det ekstra hensyn som bør tas når det kommer til støy og støynivå? I så fall bør dette tas med i betraktningen. Noen aggregater er mer stillegående enn andre.
- Vil du ha et som er enkelt å flytte på, eventuelt for å ta med hjem eller på service? I så fall bør vekten vurderes.
- Hvor ofte kommer du til å bruke aggregatet ditt? Til vanlig hyttebruk anbefales som regel bensinaggregat.
- Hva er budsjettet ditt? Husk at kvalitet ofte henger sammen med pris. Les deg gjerne opp på temaet og sjekk ut eventuelle tester på nett.
- Har du et sted som aggregatet kan stå utendørs, eller må du bygge en frittstående bod til dette? Undersøk i så fall muligheten for å oppføre denne på tomten din.

– Om du er på hytta vinterstid og temperaturen synker ned mot 20–25 minus, kan du risikere at de rimeligste modellene på markedet ikke vil starte, sier Alme.

Han legger til at dersom du bygger en ny, større hytte, langt opp på fjellet uten tilgang på strøm, kan det tenkes at du ønsker litt mer komfort.

– Om du da investerer i et aggregat som på maks effekt gir 7000 watt, kan du drifte flere ting samtidig og til og med en badstuovn. Et slikt aggregat kommer også med fjernstyring, slik at du kan sitte inne i hytta og starte det opp. Da snakker vi en helt annen komfort, men også en del høyere prisklasse, avslutter Alme.

TIPS!

Det er tillatt å plassere strømaggregatet i en frittstående utebod med god utlufting, som ikke blir brukt til å oppholde seg i.

I eget hus: De fleste strømaggregater er designet for å kunne stå utendørs, men du kan også plassere det i en frittstående utebod med god utlufting. I så fall må du koble på en eksosadapter som leder eksosen ut via veggen. Illustrasjonsbilde fra Hyttetorget.

Bestselger: Honda EU22 230V, bærbart bensindrevet inverteraggregat, en oppgradert versjon av det som skal være verdens mest solgte fritidsaggregat, Honda EU20. Maks effekt: 2200W, b 29 x d 51 x h 42,5 cm, 21 kg, kr 23 790, Berema.

Nyhet: Hyundai HY2100Si, bærbart bensindrevet inverteraggregat, maks effekt: 2000W, b 33 x d 57,5 x h 59,7 cm, 20 kg, kr 10 990, Hyttetorget.

Lettvekter: Champion, bærbart bensindrevet inverteraggregat, maks effekt: 2200W, b 28,5 x l 44 x h 44,5 cm, 17,6 kg, kr 7995, Bauhaus.

Robust: Yamaha EF2200iS, bærbart bensindrevet inverteraggregat, maks effekt: 2200W, b 30 x d 55 x h 47 cm, 25 kg, kr 15 900, Yamaha.

«Uansett om aggregatet står utendørs eller innendørs, bør du plassere det slik at det vender bort fra nabohytta!»

Advokat: Marianne Aarbakke er advokat og jobber hos Huseierne.

CHRISTIANE YLVEN VIBE

Den generelle regelen om naboforhold

Hvor mye hensyn må man egentlig ta til hyttenaboen om man velger å installere et strømaggregat på egen tomt? Marianne Aarbakke, advokat MNA hos Huseierne, vet svar:

Naboloven § 2 sier at «ingen må ha, gjera eller setja i verk noko som er urimelig eller

uturvande er til skade eller ulempe på granneiendom. Inn under ulempe går òg at noko må reknast for farleg».

– I utgangspunktet kan du gjøre det du ønsker på din egen eiendom, så lenge det ikke medfører en urimelig eller unødvendig ulempe eller skade for hyttenaboene. Vurderingen av hva som er urimelig eller unødvendig er skjønnsmessig og beror på avveining av fordelene og ulempene ved installasjonen. Støy fra naboeiendommen skal som hovedregel ikke være til slik ulempe eller skade at det overskriver det vi kaller «tålegrensen», forklarer Aarbakke og fortsetter:

– Eventuell støy fra et aggregat skal ikke overskride det som er forventelig støy i hytteområder. Strømaggregat er en nokså vanlig installasjon i hytteområder, der bebyggelsen også ofte er mye mer spredt enn i boligområder. Det skal nok mye til før man anser at tålegrensen er overskredet. Vårt klare råd er uansett at man snakker med hyttenaboen, og eventuelt prøver å komme frem til en løsning ved uenighet. Kanskje kan man bli enige om at aggregatet kan plasseres et annet sted på hytta der det bråker mindre. Hvis en hyttenabo ikke vil flytte aggregatet, kan du foreslå å dele på kostnader til støyskjerming og arbeidene tilknyttet dette, råder Aarbakke.

Turufjell

Flå kommune
i Buskerud
650 m.o.h.

Friske blomster: Sindre og Espen har innredet med en god del bruktfunn. Maleriet på veggen er fra en gjenbruksbutikk i Hønefoss. Blomstene på bordet er fra Ringvold Botaniske i Hønefoss. – Vi kjøper alltid friske blomster der på vei opp til hytta.

FORELSKET I FJELLET

Fjellhytta-paret er fremdeles nyforelsket i hytta på Turufjell.

TEKST: MARIT AABY VEBENSTAD FOTO: IRENE SANDVED LUNDE

Elsker hytta: Sindre og Espen er på hytta så ofte de kan. Det er en helårshytte og hver sesong har sine fordeler. Det er helt perfekt for oss sier paret, som bruker to timer til hytta fra hjemmet sitt i Oslo.

Kjært navn: Olebu er oppkalt etter Sindres bestefar Ole, som dessverre gikk bort under innspillingen av Fjellhytta.

Vi har gjort alt selv. Slått inn hver eneste spiker. Vi hadde åtte uker på oss til å ferdigstille hytta. Vi har valgt alt av farger, fliser, og finish, sier Espen Bråten Kristoffersen (38).

Sammen med samboer Sindre Fløistad (33) overtok han hytta på Turufjell i oktober 2024. Det var ikke en hvilket som helst overtagelse, de to vant jo hytta gjennom TV-serien «Fjellhytta» på TV2.

– Vi hadde sett på Sommerhytta og meldte oss på. Vi ønsket å utfordre oss selv, være kreative og bruke hendene og kroppen. Vi hadde ikke så mye erfaring med oppussing, så vi måtte prøve og feile en del, sier Sindre.

Hyttetypen er familiehytta MER40. Den er 40 kvm i grunnflate og 25 kvm på hems. Nede er det kjøkken, stue, bad og soverom. På hems har de har de delt opp i stue og et ekstra soverom.

– Vi er barnslig nyforelsket i hytta. Alt betyr veldig mye for oss her, sier Espen.

INSPIRASJON FRA NATUREN

Å omgi seg med fine ting skaper ro for de to. Og på hytta lander de på en helt spesiell måte. Skuldrene slipper, og bekymringene settes på pause.

– Det høres litt rart ut, men det er helt sant. Det er balsam for sjela å være her. Og ren næring til forholdet, smiler han.

De to finner mye inspirasjon i naturen. Det er gratis inspirasjon når det kommer til blant annet farger, form og tekstur. De lar seg også inspirere av andre hyttekontorer på Instagram, det er jo en jungel der ute. Mest av alt følger de hjertet.

– Det trenger ikke være så «riktig» eller «lekkert» for alle andre. Det er jo vi som skal bo her. At vi har dratt to store trestammer inn i hytta og skrudd dem opp på veggen er nok ikke for alle, men vi elsker det. Det gir oss energi, sier Sindre.

Det var både morsomt å utfordrende å delta på Fjellhytta.

– Det vanskeligste var å ta viktige og store valg på ekstremt kort tid. Det morsomste var å se at vi behersket så mye i prosessen, sier Sindre.

JORDNÆR STIL

Hyttene har innredet med ting som betyr mye for dem. Bordene fra det gamle huset til besteforeldrene til Espen i Vesterålen, er ekstra spesielle for dem. De er også ekstra fornøyd med badet. Fargepaletten her gir dem ro i sjelen.

Stilen er rampete, jordnær og gjennomført med kjærlighet. Ikke alltid like praktisk, men til gjengjeld ganske så fint. Duftlys. Duftlys. Duftlys. Og da selvsagt helst parets egne, er svaret på hva som gjør hytta hjemmekoselig. Lune hjørner er også viktig for dem. Soner der man kan trekke deg tilbake, puste og nye utsikten.

Uteområdet er helt utrolig. Det er vilt og vakkert. Været snur fort. Vi kan ha sol, regn, storm og snø på en dag. Det er helt nydelig. Turufjell er rett og slett ekstremt fint. Fordelen med plasseringen vår er at det ikke kommer hytter foran oss, da dette er et myrområde. Sånn sett har vi vunnet i Lotto.

– Vi er fornøyd med at vi har plass til gjester på hytta, til tross for at den er liten. Dette er «compact living», og det trives vi godt med.

HYTTEFAKTA

HYTTETYPE: familiehytta MER40

BYGGEÅR: 2024

STØRRELSE: 40 kvm i grunnflate og 25 kvm hems

UTVENDIG KLEDNING: Panel, beiset i Møretyri tømmerolje

TAK: Torvtak

ROMINNHold: 1 etasje: Gang, stue, kjøkken, soverom, bad.

2 etasje: tv-stue og gjesterom.

FASILITETER: Moderne hytte med innlagt strøm og vann

INSTAGRAM: @sindreoggespen

Kledelig: Innvendig er hytta behandlet med Wibø interiørrolje i en lun brunfarge. Teppet på veggen er et bruktfunn fra Fretex på Gol. Spisestuebordet er fra Biribord og det er kjøpt brukt, stolene fra Kremmerhuset.

Innbydende uteplass: Bordet og benkene har Sindre snekret, løperen er fra et gammelt hus i Tinn i Telemark. Fatet er fra Montana.

Ting med verdi: Koppen er fra loppemarked, mens det gamle Solo-fatet er fra Retroalm på Kolbotn. Fjola er fra Sikje Småbruk på Bømlo.

Gode råvarer: Sindre og Espen serverer alltid kortreist eplemost fra Ringvold. Det er fast rituale på hytta.

Hjemmekoselig: Den grønne stolen fant paret på Jysk, putene er gjenbruk fra Fretex og Bohus. Føtskammelen og teppet er også fra Bohus. Den hjemmelagde vedoppbevaringen er beiset med Møretyri.

«Vi ønsket å utfordre oss selv,
være kreative og bruke
hendene og kroppen.»

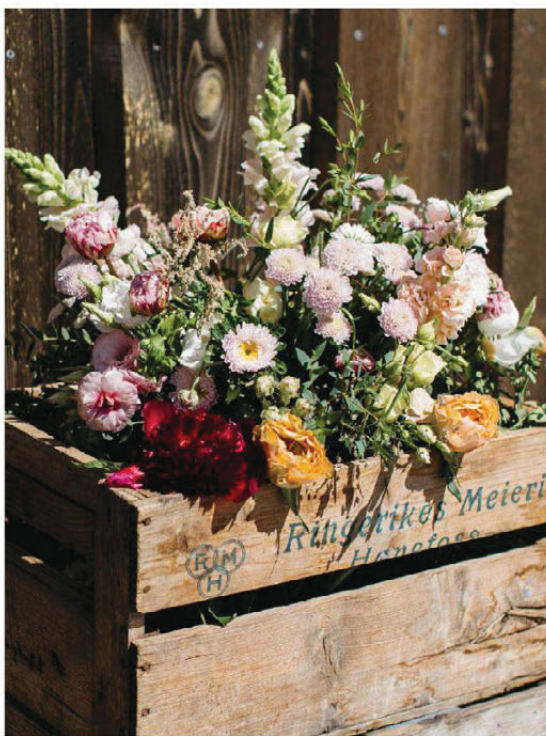
Myke tekstiler: Paret har gjenbrukstil, blandet med noe design. De liker også å blande ulikt interiør og har fokus på tekstiler. Sofaen er fra Bohus, putene er fra Halvor Bakke og Kremmerhuset. Bildet på veggen er laget av Carl Nesjar.

Koselig: Hver eneste krok i hytta vitner om Sindre og Espens estetiske sans og kjøkkenet har blitt husets hjerte. Innredningen er fra Gausdal Landhandleri.

Fine kontraster: Tallerkenhylla over kjøkkenbenken er bruktfunn fra en gård i Hallingdal. Paret har utviklet egen cava som heter «Hyttbobler».

Pent og praktisk: I hjørnet på kjøkkenbenken er det plassert fine fjøler, godt redskap og krydder og oljer lett tilgjengelig for matlaging. En av gullhamrene fra Fjellhytta-konkurransen har fått sin hedersplass på veggen.

Delikat: Bordet er dekket med servise fra Kremmerhuset, Bohus og noe paret har kjøpt brukt. Stikkord for fargevalgene er lunt, innbydende og smakfullt.

Frodig: Sindre og Espen er glad i å pynte med blomster, både inne – og ute når vær og temperatur tillater det.

Ekstra soverom: Hemsens var opprinnelig et åpent rom, men paret har valgt å dele opp i loftsstue og et ekstra soverom.

Ærverdig: En av soverommets vegger er tapetsert med papirtapetet Norsk arv Design 40 500 Bjørnstjerne Bjørnson, som er en kopi av tapet funnet i Bjørnsons barndomshjem på Nesset prestegård i Romsdal. Nattbordet er fra Espens besteforeldres hus i Vesterålen.

«Det trenger ikke være så 'riktig' eller 'lekkert' for alle andre. Det er jo vi som skal bo her.»

Fine minner: Den lille bilen fikk vi i gave for at Espen skulle få lyst til å ta lappen. Glasset er fra en bruktbutikk på Kampen i Oslo.

Lunt rom: Fatet på sengen er fra et marked i Stockholm, saueskinnet er en gave fra venner på Andøya. Bildet på vegg er fra Fretex på Gol.

Stemningsfullt: Hyllene har Sindre snekret og Espen har satt på hjul. Det tørkede treet er funnet på Turufjell og røyskatten har Sindres bestefar stoppet ut. Olebulysen er eget design.

Ekte vare: Kledningen er behandlet med Møretyri tømmerolje. Det er en fantastisk norskprodusert, naturlig beis, ifølge hytteeierne på Turufjell.

Vakkert trearbeid: Gangveggen er pyntet med fine lysestaker i tre.

Vil du strikke denne genseren? Få oppskriften lenger bak i bladet!

Personlig: Kommoden er bruktfunn fra Arendal. Puten og benken er funnet på en låve i Hallingdal.

Gode plagg: Knagg fra M&E secondhand i Karl Johan, den gule genseren er en modell fra Sandnes garn strikkes av Anne May Selnes, mens Marius-genseren er Sindres mamma sitt verk.

«Vi er barnslig nyforelsket
i hytta. Alt betyr veldig
mye for oss her.»

Kjær plass: Sindre og Espen koser seg på
hytta og ønsker gjerne velkommen til familie
og venner. Hytta har sjarmerende tørvtak som
passer fint inn i naturen.

EIKAS
EIKAS HYTTER & HUS

Ønsker du å bygge din drømmehytte?

Kontakt oss for pristilbud - www.eikas.no

Se vår visningshytte på Norsk Hyttesenter/Hellerudsletta – hyttemodell Skeikampen

NORDSJØ HERREGENSER

Det var ikke bare snekkerferdighetene til Fjellhytta-vinnerne Espen Bråten Kristoffersen og Sindre Fløistad TV-seerne la merke til. De fikk også masse beundring for de lekre genserne sine!

DESIGN: SANDNES GARN FOTO: PRIVAT

Størrelse: (XS) S (M) L (XL) 2XL-3XL

Plaggets mål:

Overvidde (92) 102 (110) 118 (126) 136 cm
Hel lengde ca. (71) 71 (72) 73 (75) 77 cm
Ermelengde 55 cm, eller ønsket lengde

Garn: Peer Gynt (100 % norsk ull) 50 g = ca. 91 meter

Garnalternativ: Alpakka, Smart, Duo, Merinoull

NB! Velger du et annet garnalternativ, sjekk løpelengde.

Farger: Bunnfargene på bildet er gått ut av produksjon, men genserne kan strikkes i utallige fargekombinasjoner. Du kan velge mellom 57 farger i Peer Gynt!

Garnmengde:

Bunnfarge: (550) 600 (650) 700 (750) 850 g

Mønsterfarge: (100) 150 (150) 150 (150) 200 g

Veil. pinner: Rundp og strømpep nr. 3½ og 4

Strikkefasthet: 20 m glattstrikk på p nr. 4 = 10 cm

Opplysninger om oppskrift T72-13 og garnet: Sandnes Garn tlf.: 51 60 86 00 (hverdager mellom 14.00 – 15.00) eller se sandnesgarn.no

FORKLARING – ØKING

Øk høyre: Stikk venstre p under tråden mellom 2 m bakfra og strikk den r

Øk venstre: Stikk venstre p under tråden mellom 2 m forfra og strikk den vridd r

FOR- OG BAKSTYKKET

Legg opp (184) 204 (220) 236 (252) 272 m med bunnfarge på rundp nr. 3½, og strikk 6 cm vrbord rundt 1 r, 1 vr. Sett et merke i hver side med (92) 104 (112) 120 (128) 136 m til forstykket, og (92) 100 (108) 116 (124) 136 m til bakstykket.

Skift til rundp nr. 4 og strikk diagr til arb måler ca. (49) 48 (47) 46 (46) 46 cm. Slutt med et helt diagr og fell 16 m i hver side til ermehull (= 8 m på hver side av merkene).

Legg arb til side og strikk ermene.

ERMER

Legg opp (48) 48 (50) 50 (50) 54 m med bunnfarge på strømpep nr. 3½, og strikk 6 cm vrbord rundt 1 r, 1 vr.

Skift til strømpep nr. 4. Strikk 1 omg glattstrikk og øk (8) 12 (6) 10 (6) 10 m jevnt fordelt = (56) 60 (56) 60 (56) 64 m. Sett et merke rundt første og siste m.

Strikk 2 cm glattstrikk og diagr. Øk 2 m på neste omg ved å øke høyre før merkem, og øk venstre etter merkem. De nye m strikkes med i mønster etter hvert som det økes.

Fortsett med diagr og gjenta økningene ca. hver (4.) 4. (3.) 3. (2.) 2. cm til i alt (80) 84 (88) 92 (96) 104 m. Strikk til ermet måler ca. 55 cm, eller ønsket lengde. Slutt med samme omg som på for- og bakstykket, og fell samtidig 16 m midt under ermet (= merke-maskene + 7 m på hver side).

Legg arb til side og strikk et erme til på samme måte.

BÆRESTYKKET

Sett ermene inn på for- og bakstykket = (280) 308 (332) 356 (380) 416 m. Sett et merke rundt 2 m ved hver sammenføyning = merkem som alltid strikkes r. Omg begynner ved et merke på bakstykket.

Merk: Strikk alltid de 2 merkem og felingsm med bunnfarge.

Strikk 1 omgang glattstrikk og diagr.

Fell til raglan ved hvert merke på neste omg slik: Strikk 2 r sm før hvert merke, og ta 1 m løst av, 1 r, trekk den løse m over etter hvert merke = 8 m felt. Gjenta fellingene annenhver omg i alt (17) 20 (23) 26 (28) 30 ganger = (144) 148 (148) 148 (156) 176 m. Fell de midterste (16) 18 (20) 22 (22) 24 m på forstykket til hals, strikk rundt til omg begynnelse og klipp tråden.

Begynn på ny ved halsen og pass på at raglanfellingene kommer på rettsiden. Strikk diagr frem og tilbake og gjenta raglanfellingene (5) 5 (5) 5 (6) 6 ganger til fra rettsiden, samtidig som det felles (2,2,1,1,1) 3,2,1,1,1 (3,2,1,1,1) 3,2,1,1,1 (3,2,1,1,1) 3,2,2,1,1,1 masker i beg av hver p til halsutringning. La de resterende m være på p til halskant.

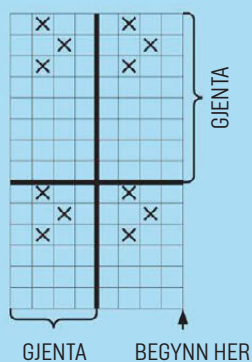
HALSKANT

Fortsett med bunnfarge, skift til p nr. 3½ og strikk opp 1 m i hver m rundt halsen. Strikk 1 omg vrangbord rundt 1 r, 1 vr, samtidig som masketallet reguleres til ca. (94) 98 (102) 104 (108) 110 mr. Strikk (8) 8 (8) 10 (10) 10 cm vrbord rundt. Fell av passe løst i vrangbord.

MONTERING

Brett halskanten dobbel mot vrangsidene, og sy løst til med skjulte sting. Sy sammen under ermene.

Følg gjerne
@sindreogespen
på Instagram

□ BUNNFARGE

✕ MØNSTERFARGE

Fuglemat i fin form

Har du gamle kopper og kar liggende, kan du bruke dem til å lage sjarmerende fôringsplasser for småfuglene.

TEKST: KRISTIN GRANUM SKOGLUND FOTO: MARIA MUNSTERS

Fristende kake. En puddingform kan brukes til så mye mer enn til desserter. Riktig så stor og fristende kake av masse frø, bær og masse deilig fett ligger klar for servering.

En kopp med korn

Gamle koselige kaffekopper dingler rundt i syrinbusken, fulle av deilig kokosfett og frø i alle varianter – her finnes en smak for hvert et lite nebb. Og at koppene har et lite skår i kanten, ja, det er det nok ingen som bryr seg om.

HUSK PÅFYLL

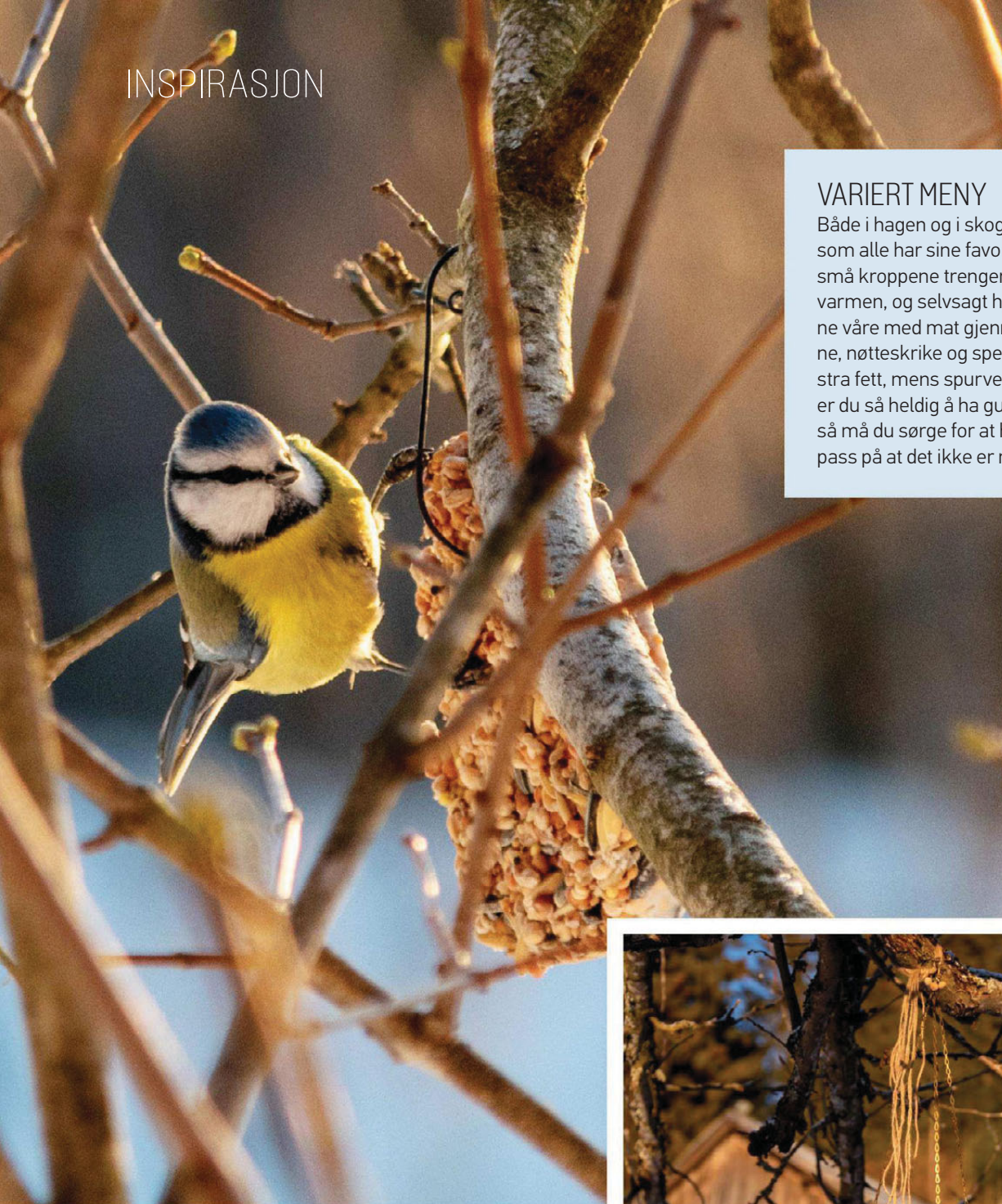
Det er utrolig hvor mye frø de små fjærkledder kan sette til livs på en liten stund!

Gamle kjøkkenredskaper

Det er jo så utrolig mye koseligere med et gammelt desilitermål ved stammen, enn kjøpte meiseboller i plastnett. Godt innunder greinene faller det litt mindre snø. Og selvsagt binder vi fast øsa – så skader vi heller ikke treet.

I den kalde årstiden er det å mate småfuglene en trivelig syssel! Dessuten er det viktig å holde seg inne med gode partnere – skal vi få hjelp til å holde lus og annet utøy unna vårens mest saftige skudd! Men, det er utrolig hvor mye frø de små fjærkledder kan sette til livs på en liten stund! Og de små meisebollene holder ikke lenge. Her dingler det fullt av tomme grønne plastnett i alle buskene. Derfor, en ny plan må til! Så frem med former, kopper, øser og gamle ampler – for her må det lages større porsjoner! Det er bare å hive seg på smultet, smelte og blande av hjertens lyst. Det er faktisk en koselig og ganske så enkel jobb, og derfor lurar jeg på hvorfor jeg i all verden ikke har gjort dette før? Tenk, så mye mer dekorativt uten plastnett! Og i tillegg kan gjemte skatter få luftet seg og se dagens lys. Og det beste, tenker jeg – er at det er så enkelt å fylle dem opp igjen.

VARIERT MENY

Både i hagen og i skogkanten bor det ulike fugler – som alle har sine favoritter blant frø og nøtter. De små kroppene trenger litt ekstra fett for å holde på varmen, og selvsagt hjelper vi de små hagevennene våre med mat gjennom vinteren! Særlig meisene, nøtteskrike og spettene vil sette pris på litt ekstra fett, mens spurvene gjerne velger havre. Og er du så heldig å ha gulspurv utenfor hytteveggen, så må du sørge for at havreketet er på plass! Bare pass på at det ikke er mugne korn i neket.

Liten tøffing: Blåmeisen er en populær gjest på fuglebrettet. Om vinteren henger den gjerne sammen med andre meisefugler og koser seg med både frø og fett på fôringsplassen.

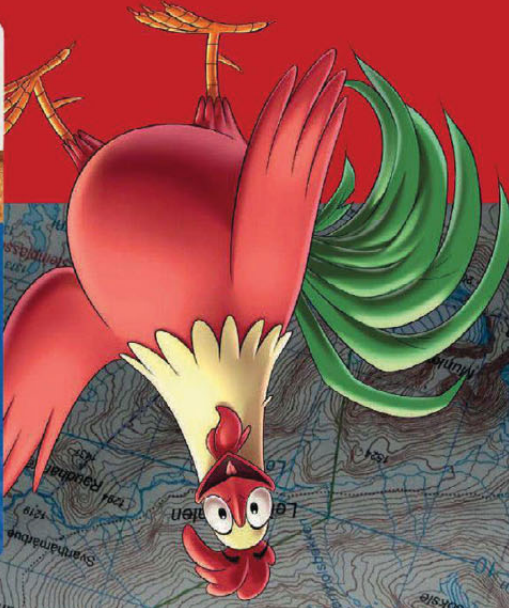
«Det er bare å hive seg på smultet, smelte og blande av hjertens lyst.»

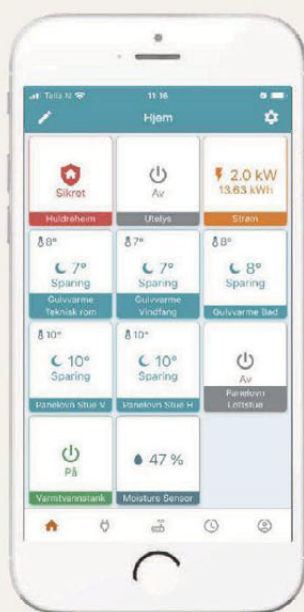
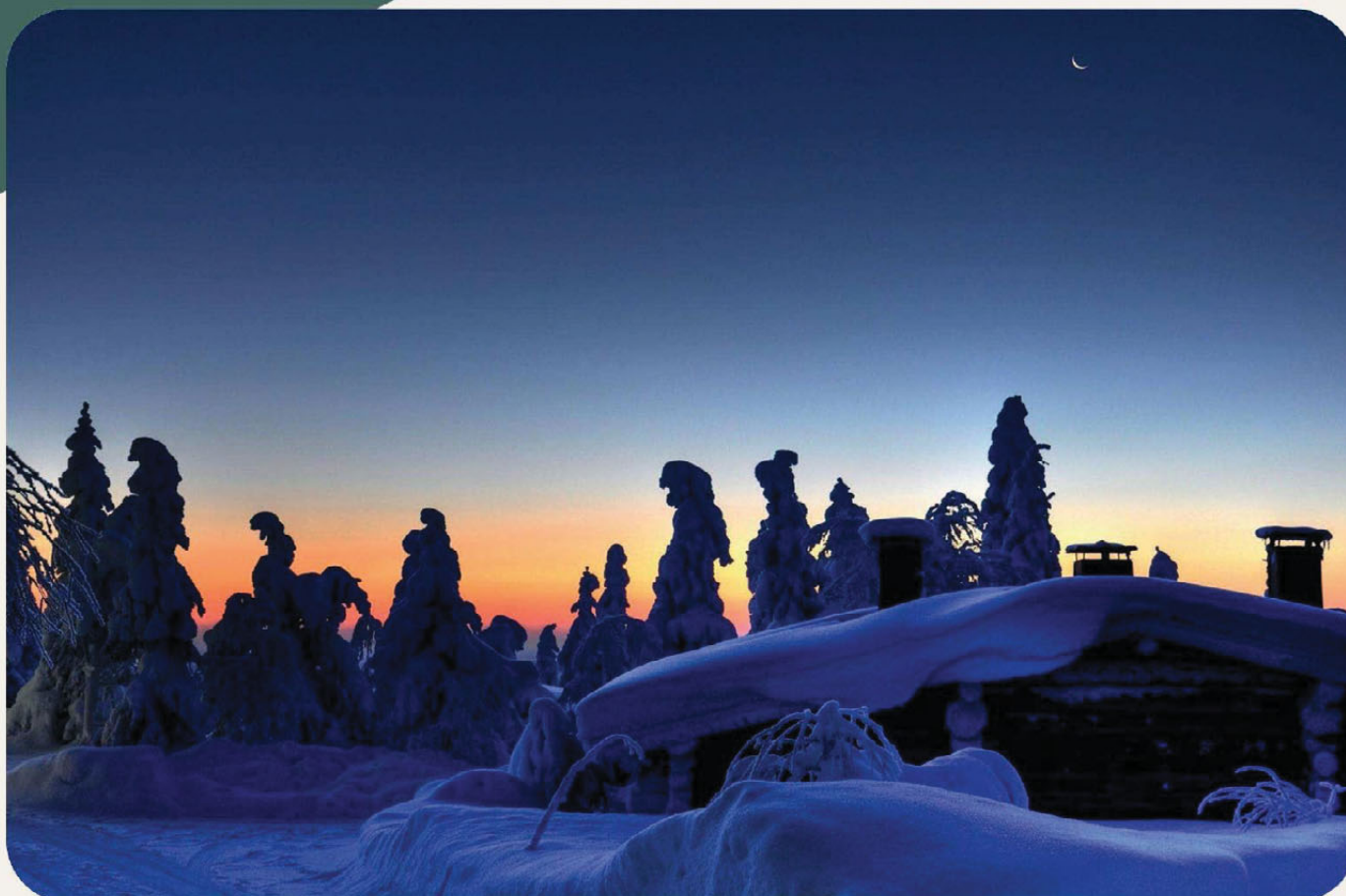
Fyll opp en ampel

Det er artig å finne nye måter å bruke gamle pletter og fat på. Og etter litt montering, ble dette til vinterens mest rause nøtteskål – til glede for ekorn, sisik og fink. Så nå kan de bare forsyne seg.

Kjeks å ha når kartet har vært feil vei hele veien på feil vei!

Etter timer i bilen er det kjedelig å komme frem til en kald hytte.

Med et par trykk i Sikom Living appen har du satt på varmen.

Og mens du gjør de siste innkjøp og sitter i bilkø på vei til ditt helgeparadis, varmes hytta gradvis opp og du kommer frem til en varm og lun hytte.

Bruk tiden på å nyte det gode hytteliv fra første stund fremfor å sprengfyre for å få det levelig.

Sikom
living

Norges smarteste **Ring Hytta Varm** løsning

Sikom Connect AS
Tlf: 740 85 960
post@sikom.no
www.sikom.no

Biodo: En moderne biodo fungerer ganske likt den doen du har hjemme, helt uten lukt og andre plager.

ØIVIND LIE-JACOBSEN
er vår ekspert på byggetekniske spørsmål. Nå pusser han opp to hytter, og deler mange av sine gode ideer og praktiske tips med Hyttelivs lesere.

Farvel til utedoen

Den gamle utedoen hadde tjent trofast i mange år, men under oppussingen ble den pensjonert. Valget falt på en biodo. Med varmekabler og elektrisk vifte får komposteringen gode arbeidsforhold hele året. I tillegg er det null lukt på badet, og det er det aller viktigste.

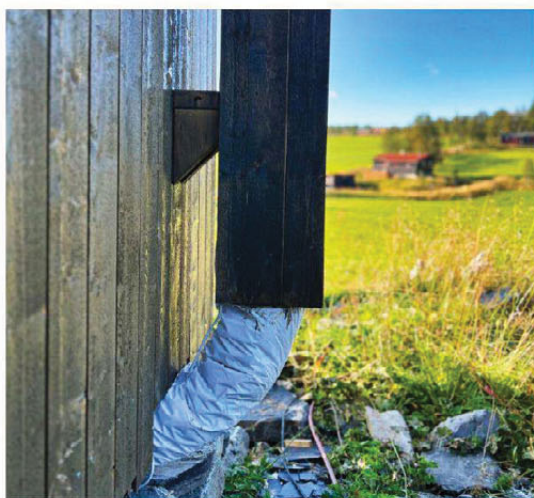
TEKST OG FOTO: ØIVIND LIE-JACOBSEN

Med eller uten strøm?

En biodo kan fungere fint også på en hytte uten strøm. Men vær klar over at komposteringen stopper opp i vinterkulda, og da blir kapasiteten mindre. For å holde lukten unna bør du ha en vindvifte, og et system for å skille ut urinen gjør løsningen både enklere og mer effektiv.

Over tak: En biodo krever utlufting over tak.

Utlufting: Vi valgte å plassere luftingen på utsiden av vegg. Da slapp vi å føre røret gjennom taket i baderommet. Selve røret ble også isolert for å unngå kondensproblemer.

Kompostering: I ytterbeholderen har man to dunker. En som er i bruk, og en som står til kompostering. I tillegg følger det med to dunker til, slik at dunkene kan settes til etterkompostering på et egnet sted.

Fordamping: I bunnen av ytterkammeret ligger det en varmekabel. Den sørger for at sigevæsken fordampes, pluss at komposten får en bedre arbeidstemperatur når det er kaldt.

Hvilken do bør du velge?

På en hytte uten innlagt vann eller avløp står valget som regel mellom forbrenningstoalett, komposttoalett eller et vannsparende toalett. Hva som passer best, avhenger av komfort, strømforbruk, tømmeløsning og kommunale krav. Et godt sted å starte er å sjekke regelverket.

FOTO/ILLUSTRASJONER: **PRODUSENTENE**

Forbrenningsdo: En slik do er ganske enkel å installere, krever ingen rør eller beholder under gulvet, og er enkel og hygienisk å tømme.

Forbrenningstoalett

SLIK FUNGERER DET: En papirpose legges ned i skålen før bruk. Etter avlevering er det bare å trykke på knappen. Avfallet brennes til aske, og forbrenningen krever strøm eller gass. Gassversjonen krever 12V strøm i tillegg. Kan stå i rom uten oppvarming, men trenger god tilluft og korrekt avtrekk. Monterer du eget urinal, går energiforbruk og vedlikeholdskostnader ned.

PASSER NÅR: Du vil slippe svartvann helt, og aksepterer strøm/gassforbruk.

FORDELER: Ingen svartvannsutslipp til tank. Lite lukt når det er montert riktig. Enkel tømming med aske som restprodukt.

ULEMPER: Strøm- eller gasskostnad per besøk, samt forbruk av poser. Feil avtrekk gir lukt/dårlig forbrenning. Service og vedlikehold av toalettet må påregnes.

FORBRUK: Gass eller strøm

KOST: Strøm/gass + poser; vedlikehold (askeskuff/katalysator).

KRAV: Ingen svartvannsløsning.

Bido: På denne typen brytes avfallet ned i et kammer i en integrert enhet (over gulvet) eller et større kammer under gulvet.

Bido (Komposteringstoalett)

SLIK FUNGERER DET: Avfallet brytes ned i kammer i integrert enhet (over gulvet) eller større kammer under gulv. Farten på komposteringen avhenger av temperatur, lufting og bruk av strø. Kompostering i større kammer foregår i to trinn: Selve komposteringen, deretter etterkompostering. En vifte, enten vindvifte eller elektrisk, sørger for at luftstrømmen går fra toalettrommet og ned i toalettet. Da unngår man lukt. Separat urinhåndtering gir enklere drift og mindre lukt.

PASSER NÅR: Du vil ha en enkel, lavteknologisk toalettløsning, og tåler jevnlig drift (strø/ettermodning).

FORDELER: Relativt enkel og rimelig installasjon. Krever ikke innlagt vann, og de enkleste modellene krever ikke strøm. Kan gi humus ved riktig drift/etterlagring. Lav innkjøpskostnad.

ULEMPER: Det kan bli mer tørking enn full hygienisering uten ettermodning. Ugunstige driftsforhold kan gi fukt, lukt og fluer. Eventuell sigevæske må håndteres lovlig (infiltrasjon/opsamling).

FORBRUK: Strøm til vifte/varme (modellavhengig).

KOST: Bulkmaterialer (strø), tilsyn/vedlikehold, etterkompostering for eventuell bruk i hage.

KRAV: Korrekt ventilasjon etter manual; håndter sigevæske og gråvann etter kommunale krav.

Vannsparende spykende toalett – inkl. vakuumpumpe

SLIK FUNGERER DET: Gir vanlig WC-opplevelse med svært lite vann per spyling. Vakuumpumpe bruker ca. 0,5–0,8 liter per spyling og kan drives på 12 V. Avløpet går til tett tank eller biotank/kompostmottak.

PASSER NÅR: Du vil ha spylekomfort, kan håndtere mottak, og har strøm 12/230 V.

FORDELER: Høy komfort, kan installeres med fleksibel rørføring som ikke er avhengig av fall. Lavt vannforbruk gir sjeldnere tømning ved tett tank.

ULEMPER: Krever mottak som du må få godkjent (tett tank/biomottak).

FORBRUK: 0,5 – 0,8 liter per spyling; 12 V mulig.

KOST: Toalett + vakuumpumpe + tank/ biotank; tømmegebyr ved tett tank; service.

KRAV: Utslippstillatelse for anlegg/mottak; gråvann må renses (typisk slamavskiller/ filterpose + biofilter før infiltrasjon).

Vannndo: En slik toalettøsning er ganske lik den du har hjemme. Forskjellen er at den bruker minimalt med vann. Her kreves et biomottak eller tett tank.

Tørkklosett: Her snakker vi om ulike varianter av Porta Potti. Disse egner seg som reservedo, og nattpotte når den ligger på andre siden av tunet.

Tørkklosett / kjemisk (Porta Potti mfl.)

SLIK FUNGERER DET: Flyttbar kassett med sanitærvæske. Ingen installasjon.

PASSER NÅR: Du trenger et reservetoalett eller en tisedo/nattpotte i hytta.

FORDELER: Helt uavhengig av vann/strøm. Lav innkjøpspris.

ULEMPER: Må tømmes.

FORBRUK: Ingen strøm; litt vann til skylletank (modellavhengig).

KOST: Sanitærvæske/kjemi.

KRAV: Ingen.

Strandafjellet

Standa kommune
i Møre og Romsdal fylke
500 m.o.h.

En hytte for resten av livet

– Jeg finner en veldig ro når vi kommer hit, sier Myrtel om familiens nybygde hytte, en liten times kjøretur fra hverdagen i Ålesund.

TEKST: **MARIANNE HEEN JOHNSGÅRD** FOTO: **ANNE BRÅTVEIT**

Panorama: Utsikten fra hytta til Myrtel og familien er det ingenting å si på, og aller helst tilbringes dagene utendørs. Hytta er fra den norske produsenten Neo Hytter, og har kledning i malmfuru og store vinduer vendt ut mot omgivelsene.

Sjedefred: Ved hyttas store vinduer mot den flotte utsikten er det godt å sitte og ta inn naturen.

Holdbart: Både Myrte og Anders er opptatt av tidløse klassikere og naturmaterialer, og det preger både hytta og interiøret.

D en korte avstanden gjør at familien til Myrte Søvik, med mannen Anders og sønnene Markus og Adrian, gjerne tar en tur til hytta på Strandafjellet nesten hver helg. – Er du heldig med fergeforbindelsen, tar det 50 minutter dør-til-dør, forteller hun.

– Det fine med å ha den så nært, er at vi kan dra opp og ned samme dag, noe som er praktisk med to svært aktive gutter. Hytta føles som en utvidet del av hjemmet vårt. Her har vi alt vi trenger, så det er bare å sette seg i bilen og kjøre.

Både Anders og Myrte driver egne firmaer og har hektiske ukedager, og paret har alltid sett behovet for et sted å trekke seg tilbake innimellom. Noe av det første de gjorde etter at de ble sammen, var å kjøpe en laftet hytte ved skianlegget Fjellsætra, litt nærmere Ålesund.

– Men siden vi stadig vekket dro til Strandafjellet for å stå på ski, solgte vi hytta og kjøpte en leilighet der. Det var lettvin, men vi fant fort ut at vi var hyttefolk. Da den rette tomten dukket opp, var valget enkelt.

HEVET TAKHØYDEN

Tomten ligger luftig og fint til, med utsikt mot Strandadalen og de praktfulle fjellene rundt, og det er lett å forstå at de falt pladask og raskt slo til. Men hva slags hytte de skulle bygge på tomten, tok det litt lengre tid å bestemme seg for.

– Vi kom jo fra en skikkelig tømmerhytte, så det å skulle velge moderne arkitektur var ikke selvsagt, men vi ble fort forelsket da vi oppdaget Neo Hytter. Til tross for at byggeprosessen foregikk under pandemien, en periode med både prisstigning og materialmangel, kom prosjektet i havn ved påsketider 2022, et års tid etter oppstart.

– Alle romløsningene er det vi som har valgt, i tett samarbeid med Roar i Neo Hytter. Dessuten er takhøyden på hemsene hevet til 2,37 meter for å få en mer fullverdig etasje. Jeg er 180 cm høy og Anders er 190 cm, så vi er smertelig klar over hvordan det er å dunke hodet i lave tak.

– Også nede i allrommet er det luftig, med nesten fem meters takhøyde på det meste. Det, sammen med de store vinduspartiene, gjør at rommet oppleves som større enn det kvadratmeterne tilsier, forklarer Myrte.

SØMLØST OG SKANDINAVISK

Grunntanken har vært å velge naturlige materialer med lang levetid, og treverk er derfor brukt både ute og inne. Fasaden er satt inn med jernvitriol som gir en jevn og vakker gråfarge. – Det gjør at hytta sklir veldig fint inn i naturen, og at kledningen er vedlikeholdsfri. Døgnet har ikke så mange timer, og vi vil helst ikke bruke dem på å beise.

Inne er vegger og tak kledd med kvistfri furu, behandlet med voks, som vil få en gyllen lød med tiden. – Jeg blir aldri lei av å se på spillet i treverket og de sømløse overgangene som de flinke snekkerne i Kaland Bygg har skapt, sier Myrte.

Det lette uttrykket fremheves av innredningen, som har et tydelig skandinavisk preg. – Vi er begge veldig opptatt av tidløse klassikere og naturmaterialer, og vi fascineres av kontrasten i møtet mellom lunt treverk og stramt, moderne design, sier Myrte. På hytta har de rendyrket denne stilen i større utstrekning enn i hjemme i Ålesund, der de bor i en renovert generasjonsbolig fra 1950-tallet.

– Det er mye vi har lyst til å gjøre, men vi tar oss god tid. På hytta vil vi bare ha gjenstander som vi har valgt med omhu. Det som kommer inn døren, skal bli her lenge, og så skal det ha sjel.

ÅPEN DØR

Med ti fullverdige sengeplasser, fordelt på tre soverom nede og ett på hemsene, er hytta som skapt for besøk. Og gjester er en viktig ingrediens for livet på ›

HYTTEFAKTA

HYTTETYPE: Neo hytter, modellen heter Kjerne

BYGGEÅR: 2022

STØRRELSE: Hovedetasje på 125 kvm, hems på 25 kvm

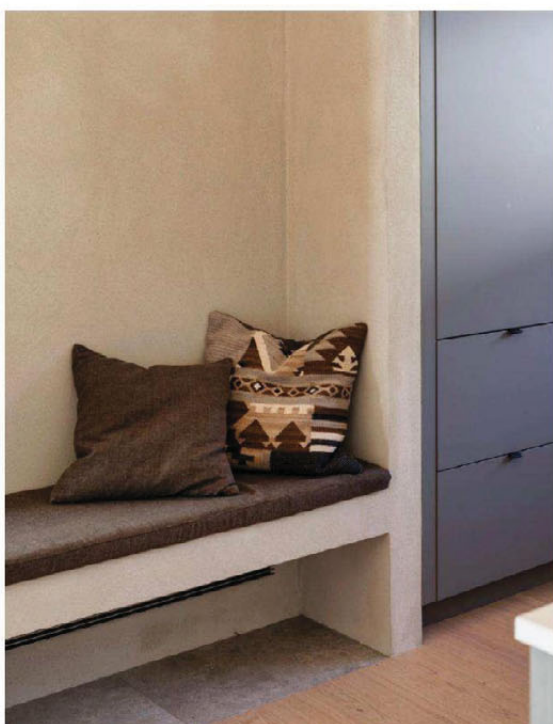
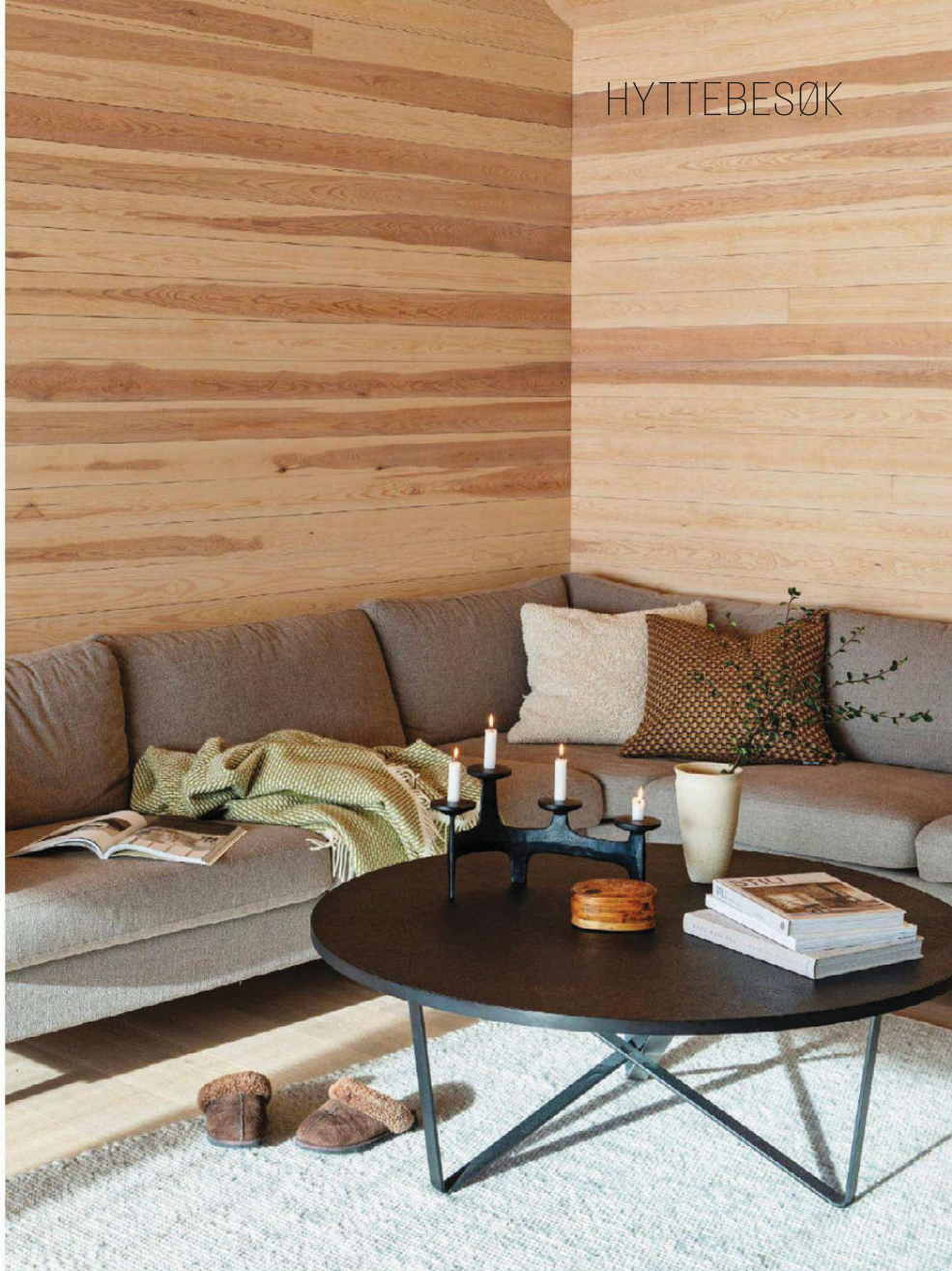
UTVENDIG KLEDNING: Malmfuru, behandlet med jernvitriol

ROMINDELING: Soverom, vaskerom og bad i den ene halvdel og allrom i den andre delen av hovedetasjen. I tillegg hems med ett soverom.

«Vi kom jo fra en skikkelig tømmerhytte, så det å skulle velge moderne arkitektur var ikke selvsagt.»

Romslig sofakrok: Sofaen har plass til mange. – Kriteriene var at den skulle være så stor og behagelig som mulig. Det at barna og deres venner gjerne slår seg ned i den, må vel sies å være et godkjentstempel, konstaterer Myrtel. Pleddet er fra Ferm Living, og den hvite puten er fra Nordal. Teppe, sofa og bord fra Fagmøbler.

Velstøpt: Lysestaken Nunatak i støpejern fra Nedre Foss er en av Myrtels favoritter, og den har fått æresplassen på sofabordet.

Lunt sted: På baksiden av peisen er det blitt både skaplass og sittebenk, for den som vil holde kokken med selskap på kjøkkenet mens maten tilberedes. Når det er fyr på peisen, er dette et lunt og godt sted å sitte.

Åpent: Overskapene på kjøkkenet er valgt bort, noe som fremhever det vakre furupanelet på veggene og dessuten bidrar til å understreke takhøyden i rommet.

I sitt rette element: Myrtel elsker å lage mat, særlig gryter og ovnsretter som kan mette mange. Kjøkkenet er fra HTH, med fronter i fargen Mørk sand og benkeplate i komposittstein. Peisen er plassert slik at den deler av allrommet mellom kjøkkenet og stuen. Peisinnnsatsen har glass på to sider, slik at man kan se flammene fra både sofaen og spiseplassen, som ligger ved siden av kjøkkenet.

«Matlaging er noe jeg kan glede andre med, og måltider er en måte å samle menneskene jeg bryr meg om.»

Strandafjellet. – Vi har åpen dør, enten det er våre eller barnas venner som kommer innom. Ingenting er bedre enn å fylle bordet og lage en stor middag. Fredagen er det ofte bare oss her, men som regel har vi besøk resten av helgen, eller omgås med hyttenaboene våre, forteller Myrtel.

Hun lager alltid litt ekstra i tilfelle det dukker opp middagsgjester i siste sekund. – Matlaging er noe jeg kan glede andre med, og måltider er en måte å samle menneskene jeg bryr meg om. Jeg finner roen på kjøkkenet, det er min sone.

UTELIVET LOKKER

Kjøkkenet er adskilt fra sofaområdet med et ildsted som Myrtel og Anders har tegnet selv, med hjelp av en venninne som er arkitekt. Det solide spisebordet kan bli over tre meter på det meste, og komfortable stoler bidrar til at måltidene gjerne blir lange og minneverdige.

Til tross for komforten innendørs, tilbringes tiden aller helst under åpen himmel. – Vi trives utendørs året rundt, og er ikke så mye inne i hytta på dagtid. Om vinteren er det ski som gjelder, og ellers i året blir det mange turer til fiskevann i området. Dessuten har vi et mål om å nå alle toppene vi ser fra hytta – tanken er å kunne sjekke av en i året. Vi har tiden foran oss, for denne hytta har vi bygget for å holde livet ut.

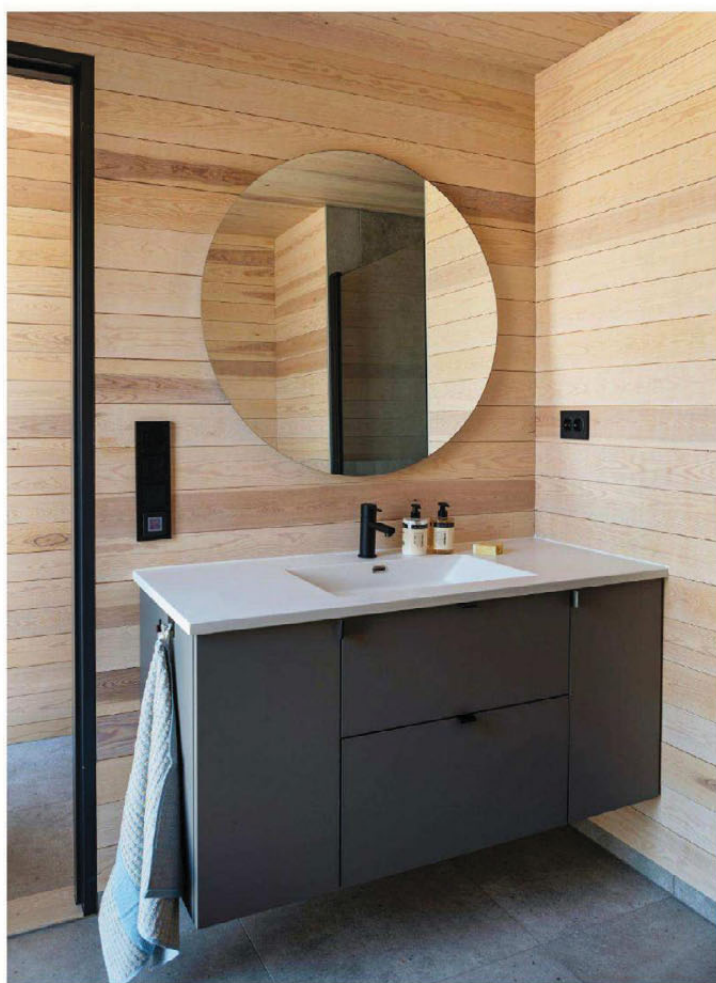
Samlingssted: Spisebordet SM106 fra Skovby, i hvitoljet eik, omkranses av eikestoler fra Bohus med samme finish. På veggen henger et håndvevd teppe fra Nanimarquina. Teppet var en bryllupsgave fra Anders' mor. Lampene over bordet er Verner Panton-klassikeren Flowerpot fra &Tradition, kjøpt hos By Sunde.

Sov godt: Alle soverommene er enkelt og komfortabelt innredet. Sengeteppet i en herlig rødoransje farge er fra Ferm Living. Nattbordet er fra Hay og lampen fra &Tradition.

«Hytta føles som en utvidet del av hjemmet vårt. Her har vi alt vi trenger, så det er bare å sette seg i bilen og kjøre.»

Naturtoner: Som i resten av innredningen er soveromspaletten dominert av jordtoner og innslag av svart. Taklampen er fra Stokkan Lys i Ålesund, der også resten av hyttelysningen kommer fra.

Alle gode ting er tre: Furu er brukt også på badet, noe som gjør rommet mer lunt enn hvis det hadde vært fliser eller andre harde materialer på de store flatene. Servantskapet og vasken er fra HTH, mens kranen er Inxx II fra Mora. Speilet med bakenforliggende lys er fra Bademiljø.

MYRTELS HYTTELIV

For meg er hytta ensbetydende med familie og det å være sammen. Her møtes minner og fremtid.

Den første hytta vår var en gammel laftehytte, så kjøpte vi en fritidsleilighet, før vi innså at vi trives best i hytte og bygde den vi har nå.

Mye av det vi har på hytta er gaver og andre ting med affeksjonsverdi. For meg betyr det mye at noen har tenkt på meg og gitt meg en gave som de mener passer til meg.

Uansett om det er et hjem eller en hytte må rommene fylles med personlighet og god stemning. Særlig i et nybygg er dette viktig, og det er en prosess som tar tid.

Dette er første gang vi har bygget noe fra grunnen av, og fasit er å planlegge godt, ha en flink prosjektleder, dyktige leverandører og et godt snekkerlag, følge magefølelsen og tenke langsiktig.

Langstrakt: Fra allrommet kan man se hele veien til den andre enden av hytta og videre ut gjennom et stort vindu som går fra gulv til tak. Gulvet i eikeplank fra Maritime Polarwood går gjennom hele hytta og knytter de ulike delene sammen.

Favoritter: Siesta-stolene med trekk i mykt skinn fikk Myrtel og Anders i bryllupsgave fra hennes foreldre.

Solfyllt: De solide møblene på uteplassen har Myrtels bror laget, mens skinnfellene er fra gården der Myrtel vokste opp. De er en bryllupsgave der datoen er gravert inn på baksiden. Brettet på bordet er fra Slettvoll og vasen er kjøpt hos By Sunde.

Gi Hytteliv i julegave!

Kjenner du noen som ønsker seg ren hytteglede rett i postkassen? Gi et abonnement på Hytteliv i julegave til venner og familie.

FOTO: LISE M. STANG-JACOBSEN

Hold kamera
på mobilen over
QR-koden

Bestill abonnement i bladkiosken.no

BLADKIOSKEN

ICEBUG®

Nyhet

**Nordic Traction™
– vinterdekk for føttene**

Pigfritt grep for vinteren.
Dokumentert godt grep*

HVOR KAN ET GODT GREP FØRE DEG?

Pass på laftehytta!

De fleste skadene på laftehytter er gjengangere, og kunne vært unngått hvis hytteeierne hadde passet litt bedre på.

TEKST OG ILLUSTRASJONER: ØIVIND LIE-JACOBSEN FOTO: OVE RYGG

Fukt er alltid kilden til råteskader, og vannet angriper hytta fra alle kanter, forklarer Ove Rygg, daglig leder i Hallinglaft. Vannet kommer via dårlige grunnmurer, piper, tette takrenner og dårlig drenering. Utette tak og dårlige vinduer kan også føre til råte.

De typiske skadene er råte i bunnstokken, den som ligger ned mot muren. Hytter med gamle steinmurer er særlig utsatt. Området under vinduer, rundt pipegjennomføringer, bak peis eller brannmur er andre steder der det oppstår skade. Gamle gulvkonstruksjoner kan også føre til problemer.

Nyere laftehytter som er bygget eller behandlet feil kan bli utsatt for skader.

GODT, GAMMELT TØMMER

– Den ene dagen er vi og ser på en hytte fra siste del av 1800-tallet, med kun noen småskader som skal fikses. Neste dag er det en 15 år gammel hytte som er mer eller mindre pill råttent tvers igjennom. Det er et paradoks, sier Ove Rygg.

En av årsakene til det er at tømmerkvaliteten på gamle laftekasser er meget god, det er nesten ikke mulig å få tak i slikt tømmer lenger. I tillegg klarer

tømmeret som står ubehandlet å kvitte seg med fuktigheten. På nyere bygg er det noen ganger motsatt. Tømmeret har ikke den samme kvaliteten, og det blir brukt for tett overflatebehandling på utsiden. Da blir det fort råte.

Laft er på ingen måte en perfekt byggemetode, understreker Rygg. – Vann vil alltid trenge inn i stokkene, og da må det ikke stenges inne av tett maling eller tetteprodukter.

IKKE FOR AMATØRER

Ved lafting starter man med en stokk i bunnen, og lafter seg oppover. Det er vanskelig nok, men ved reparasjon må man beherske en enda vanskeligere teknikk: Å tilpasse stokken til den som er på oversiden, i motsetning til hva som er vanlig: å tilpasse til den som ligger under.

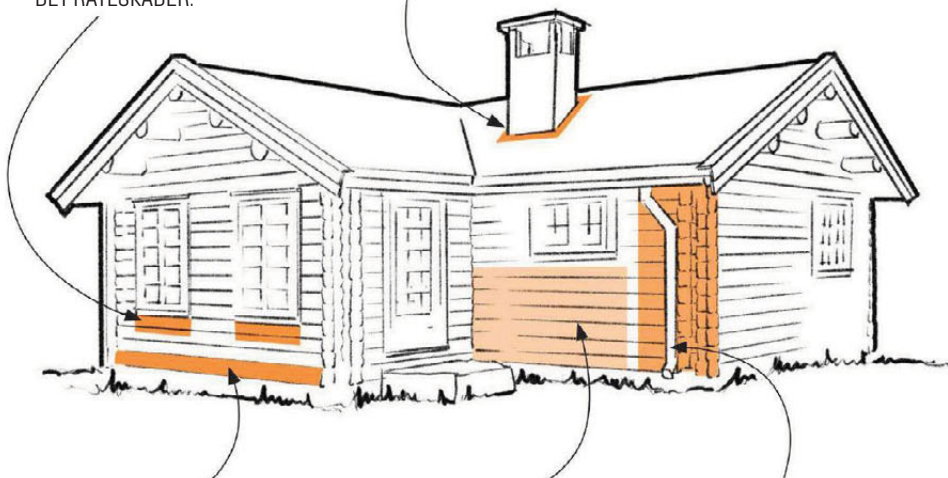
Årsaken er at det gjerne er de nederste stokkene som er dårligere. På mange av byggene er det også gammelt håndverk som skal ivaretas. Det betyr at den som reparerer må ha kunnskap om gamle teknikker, og bruk av tradisjonelle verktøy. I tillegg er riktige materialer avgjørende.

– Det mange ikke vet, er at denne typen reparasjonsarbeid består av et tett samarbeid mellom laftere og de som leverer virket. Vi samarbeider tett med Hallingsag på Ål, forklarer Rygg. – Materialene vi bruker til reparasjonen må være så like de gamle materialene som mulig, og det får man ikke tak i hos en standard byggevarebutikk.

Til venstre. Nytt liv: Denne stua var i svært dårlig stand. Da valgte fagfolkene i Hallinglaft like godt å plukke den ned og ta den med i laftehallen for å gjøre alle reparasjonene der. Den er et godt eksempel på at det blir en fin hytte til slutt, selv om det er mye som må byttes ut og repareres.

VANN OG FUKTIGHET FRA VINDUER RENNER NED I OMRÅDET UNDER VINDUENE. DA BLIR DET RÅTESKADER.

RUNDT PIPE-GJENNOMFØRINGER OG BAK BRANNMURER ER DET PROBLEM-OMRÅDER.

DEN NEDERSTE STOKKEN SOM LIGGER PÅ MUREN ER UTSATT, HER BLIR DET FORT RÅTE.

VED SOM ER STABLET MOT VEGGEN, BUSKER OG HØYT GRESS HINDRER LUFTSIRKULASJONEN SLIK AT VEGGEN IKKE TØRKER SIKKELIG OPP.

UTETTE RENNER OG NEDLØP GJØR STOKKENE FUKTIGE.

Vanlige skader i eldre laftebygg

- ▶ Utett tak som fører til nedfukting av treverk og murverk. Dette kan føre til soppangrep og råteskader i treverket.
- ▶ Lekkasjer i takrenner og nedløp som fører til nedfukting av maling og treverk
- ▶ Dårlig konstruksjonsvirke fra tidligere reparasjoner. Kan føre til utglidninger, redusert styrke og andre problemer.
- ▶ Dårlig vedlikeholdte vinduer. Nedfukting av bunnrammer, som kan føre til råteskader.
- ▶ Setninger i grunnen/fundamentene som kan føre til skjevheter.
- ▶ Lekkasjer fra våtrom som kan føre til råteskader.
- ▶ Manglende ventilasjon.
- ▶ Fuktig kjeller på grunn av manglende drenering, gjerne kombinert med dårlig utlufting. Fuktig kjeller kan også skyldes stor vannbelastning på veggen under vinduer, fordi fuktigheten fra vinduet ikke ledes ut, men i stedet kommer inn i veggen.
- ▶ For høyt terrengnivå slik at nedre deler av veggen blir stående fuktig.

Kilde: Bygg og bevar

Store skader: Når det er omfattende råteskader, er det like godt å fjerne gulv, bjelkelag og grunnmur. Da er det enklere å komme til og reparere de råtne delene i veggen. Reparasjon av en slik vegg er et avansert puslespill, ifølge Ove Rygg i Hallinglaft. Når reparasjonene er ferdige, kan mureren lage ny grunnmur og nytt gulv komme på plass.

Ganske ny: Dette er et eksempel på en nyere hytte der det hadde oppstått omfattende råteskader. Her ble hele stokker byttet der det var mest skade, i kombinasjon med mindre reparasjoner.

Halve veggen: Her var problemet en dårlig grunnmur og store råteskader i den nederste delen av veggen. Det ble tatt nøyaktige mål og de nye delene ble laftet opp i laftehallen. Her er det ikke bilvei, og ikke tillatt med motorisert ferdsel, så de nye stakkene ble dratt inn på pulk. Grunnmuren ble stablet opp på nytt.

Brannskadet: Denne hytta var brannskadet. Den ble plukket ned og lagret. Da den skulle repareres, måtte den først settes opp, vaskes og renses. Deretter ble den plukket ned igjen og satt opp i laftehallen for reparasjon, for så å bli tatt ned og satt opp på byggeplassen. De vertikale stikkene på gavlveggen er en del av det som kalles strekkfisker. Det står en tilsvarende stikk på innsiden, disse henger sammen med gjennomgående bolter og brukes for å rette opp veggen. Her hadde veggen seget litt ut på midten. Da er slike strekkfisker en smart metode for å få veggen rett og fin igjen.

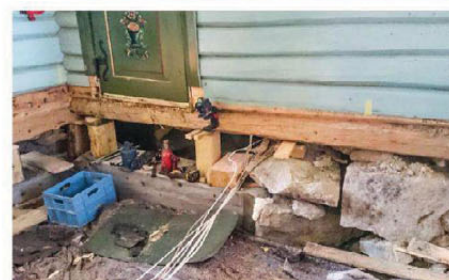

Nytt fundament: Dette gamle uthuset hadde sunket langt ned i bakken, og de nederste stikkene var råtne. Den delen som var hel ble løftet med kran og satt til side. Det kan man gjøre med bygg som ikke er for tunge. Så ble det støpt hel såle, nye stikker ble laget og uthuset løftet på plass.

ETTERISOLERING

Skal en laftehytte etterisoleres, må det gjøres på riktig måte. Isoleringen gjør at temperatur- og fuktbalansen i den opprinnelige delen av konstruksjonen endres, og det kan gi fuktoppsamling og råte i materialene. Gjøres isoleringen feil, kan det i tillegg hemme treverkets evne til å kvitte seg med fukt. Rådfør deg med fagfolk, sjekk også byggforsk datablad: 723.511 Etterisolering av yttervegger av tre.

Unngå ved: Her sto det en vedstabel inntil veggen. Det gjorde at det oppsto råte i den ytterste halvparten av tømmeret. Da ble kun den delen av stikkene erstattet.

Setningsskader: Denne hytta var i god stand, men den hadde seget, slik at den måtte rettes opp. Den ble løftet med store luftputer. De kan smettes under selv om det er trangt, og de løfter mye. Her ble det tatt over 100 tonn på ett løft. Hytta ble hevet rundt 15 centimeter på midten, og det ble lagt nytt gulv.

Hvem gjør reparasjoner?

Reparasjon av laft er komplisert og det krever fagfolk med erfaring fra denne typen jobber. Blir de utført feil, kan det gjøre vondt verre. Fagfolk finnes selvsagt hos firmaer som driver med laft, men museer som har gamle bygninger i samlingen sin har også god oversikt over flinke håndverkere. Be om dokumentasjon og referanser fra tidligere jobber.

Nytt tak: På denne hytta var taket dårlig og det var stadige problemer med isdannelser. Hele taket ble byttet og etterisolert med helsveiset membran og ny torv på toppen.

«Vann vil alltid trenge inn i stokkene, og da må det ikke stenges inne av tett maling eller tetteprodukter.»

Midt på veggen: Denne skaden oppsto midt på en gavlvegg. Her ble de råtne delene skåret bort og erstattet med friskt tømmer. Når veggen er panelt på innsiden, gjør det reparasjonen noe enklere, siden tømmeret ikke synes fra innsiden. På utsiden må man derimot være nøye, slik at det blir så tett som mulig. Det er ikke brukt lim, de nye delene må passe perfekt. Det hele holdes på plass med skruer som plugges.

Dette gjør du

- En reparasjon gjør ikke veggen like god som ny. Det blir gjerne et lappverk, og det er umulig å få det helt tett. Det er greit å huske på når du vurderer hva som skal gjøres med en skade. Det viktigste er å finne og fjerne kilden til skaden. Hvis problemet ikke er blitt for stort, kan det være vel så bra å stabilisere skaden, og passe på at den ikke får utvikle seg. En løsning kan være å kle veggen på utsiden. Så lenge skadeområdet på innsiden holdes tørt, vil det ikke utvikle seg.
- Reparasjon er et alternativ når skadene er omfattende; store områder med mye råte, og når det er fare for stabiliteten i bygget.
- Jevnlig inspeksjon av de utsatte stedene kan holde dyre reparasjoner godt på avstand. Maling som flasser av og fukt som viser seg når hytta varmes opp er typiske tegn. Området rundt hytta må være godt drenert. Så gjelder det å passe på at takrenner og nedløp er i orden.
- Hold det ryddig rundt hytteveggene. Ved som er stablet helt inntil veggen er å be om bråk. Gress og busker må også holdes nede.
- Bruk en overflatebehandling som er beregnet på laftebygg.
- Er hytta utett, snakk med en fagmann. Ikke fall for fristelsen å tette med silikon eller andre plastbaserte fugemasser. Da kan det hende at det blir tett en stund, men platen stenger fuktigheten inne, og etter en tid oppstår det råte.

Tips

Ønsker du en gryte som er litt mildere på smak, bytt ut chorizo med vanlige pølser.

Midt dager som varmer

Smakfulle gryteretter og enkle supper er perfekt følge rundt bordet når både høstmørket og kulda lurar utenfor.

VED: KERSTIN SVENSSON, ANDERS NORRSEL, HANNE BUHRUD OG ANITA BAKKER

Krydret pølsegryte

En smakfull gryte med mye smak. Enkel å lage og passer godt når en er mange rundt bordet.

4 porsjoner

6 krydrede pølser, eks. chorizo
1 ss smør
140 g bacon
1 gul løk
3 poteter
2 gulrøtter
1 rød paprika
1 ss olje
400 g knuste hermetiske tomater
2 dl vann
½ gl. tomatpuré
2 ss kalvefond
1 boks hvite bønner, 400 g
1 ts salt
½ ts pepper
3 ss grovhakket persille

FETAOSTDIP:

2 dl crème fraîche
150 g fetaost
1½ sitron, saft
¼ bunt persille

TILBEHØR:

stekte poteter

Skjær pølse i tynne skiver. Smelt smør i en panne og stek pølsene sammen med baconbiter. Legg alt over på et tørkepapir. Finhakk løken. Skrell og skjær poteter og gulrøtter i terninger. Del paprika i to, ta ut kjernen og del i terninger. Fres løk og paprika i litt olje i gryten. Tilsett gulrøtter, poteter, pølsebiter, bacon, knuste tomater, vann, tomatpuré og kraft. La alt småkoke i 10 minutter.

Tilsett hvite bønner og smak til med salt og pepper. Dryss over finhakket persille. Bland alle ingrediensene til fetaostdippen og hell den over i en passende serveringsskål. Server gryten med dip og gjerne stekte poteter til.

Kjottsuppe med grønnsaker

Fyldig og tradisjonsrik suppe som kanskje vekker gode minner.

4 porsjoner

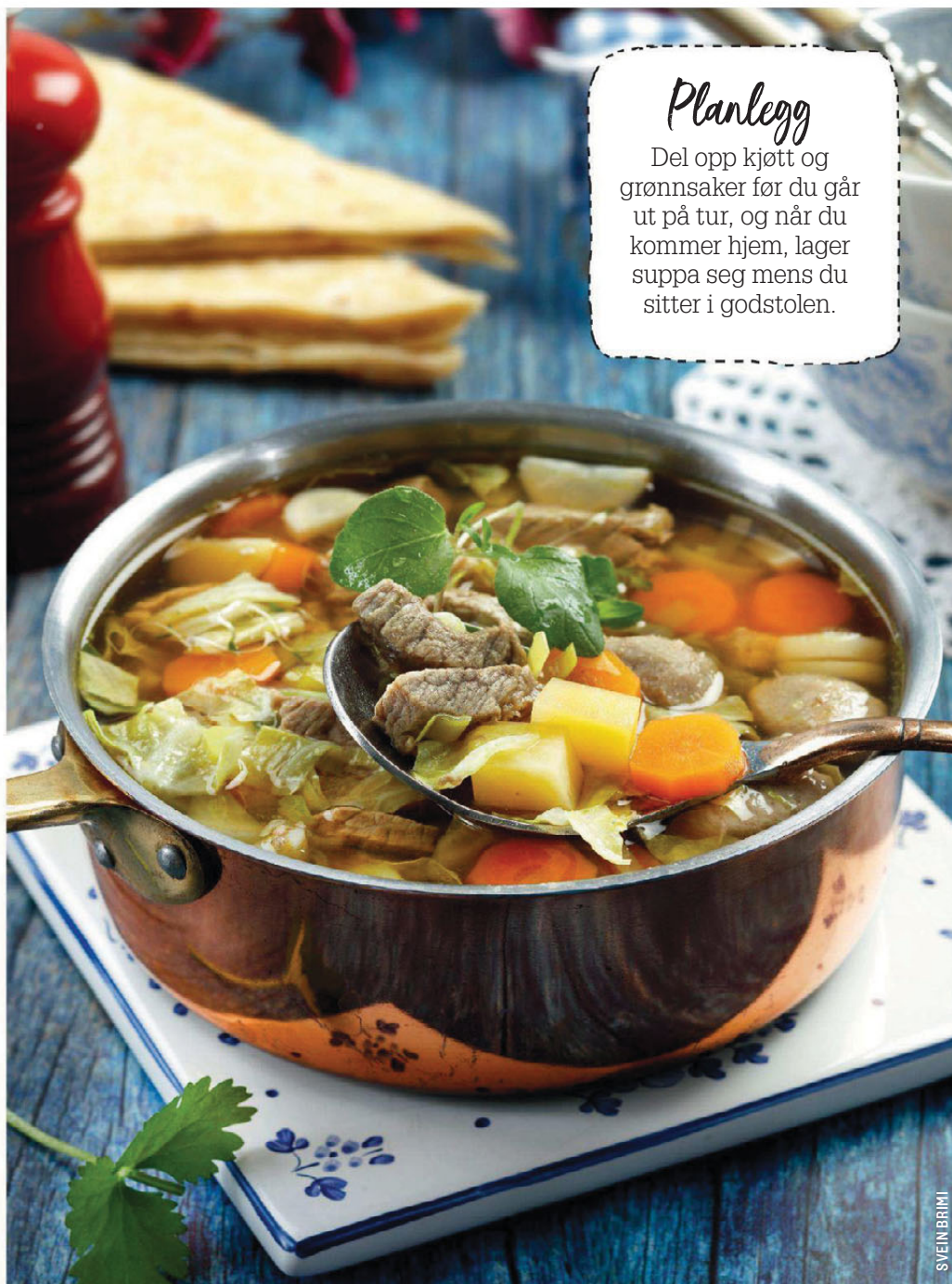
700 g benfritt kokekjøtt av storfe
1½ l vann
½ purre
1 løk
2 gulrøtter
½ kålhode
2 skiver kålrot

2 persillerøtter
4 poteter
3 kjøttbuljongterninger
2 ts salt
1 ts pepper
2 ss finhakket frisk timian

Skjær kjøttet i terninger. Kok opp vann og ha i kjøttet. La det koke opp, skum av og senk varmen. La kjøttet trekke til det er mørt, ca. 1 time. Vannmengden kan variere noe og er avhengig av størrelsen på gryta og

Planlegg

Del opp kjøtt og grønnsaker før du går ut på tur, og når du kommer hjem, lager suppa seg mens du sitter i godstolen.

SVEIN BRIMI

grønnsakene. Ha nok vann i kjelen til at det dekker kjøttet og grønnsakene.

Rens og del grønnsakene i passe biter. Ha grønnsakene og buljongterninger over i gryten med kjøttet. La suppen småkoke i ca. 15 min. til grønnsakene er møre. Smak til med salt og pepper, og dryss over finhakket timian før servering. Server gjerne flatbrød til suppen.

Spenstig

Den milde jordskokksuppe blir hakket mer spenstig på smak når du tilsetter salsiccia-pølse.

ERIK KARLSSON

Jordskokksuppe med salsiccia

Kjapp rett både hjemme og på hytta når du vil bruke tiden på annet enn å stå på kjøkkenet.

4 porsjoner

300 g jordskokker
300 g poteter
2 sjalottløk
1 hvitløkbåt
1 ss smør
6 dl vann
1 grønnsakbuljongterning
2 dl kremfløte
1 dl hvitvin
salt og pepper
200 g salsiccia-pølse
1 ss smør

1 sitron, revet skall
noen kvister timian

Skrell og del jordskokker og poteter i skiver. Hakk løk og hvitløk. Fres alt i smør i en gryte uten at det får farge. Tilsett vann og buljongterninger og kok under lokk i 15 minutter til poteter og jordskokker er myke. Kjør suppen jevn med en stavmikser. Kok opp suppen med fløte og vin. Smak til med salt og pepper.

Fjern skinnet på pølsen og brun den lett i smør. Bland med sitronskall og timian og ha alt i suppen. Godt brød eller focaccia smaker veldig godt til.

Kremet kyllinggryte

En skikkelig god gryte med soltørkede tomater og bacon gjør enhver dag til en fest!

4 porsjoner

2 kyllingfileter
140 g bacon
4 soltørkede tomater i olje
2 rødlok
2 hvitløksbåter
smør till steking
5 dl matfløte
1 ss kyllingfond
2 ss maisenna
65 g frisk babyspinat
salt og pepper

TILBEHØR:
stekte potetbåter

Skjær kyllingen i mindre biter. Strimle baconet. Del tomatene i mindre biter. Skrell løken og del den i båter. Skrell og finhakk hvitløken. Stek kyllingen i smør til den har fått farge. Legg over i en gryte. Stek baconet til det begynner å slippe fett. Legg i tomat, løk og hvitløk og stek i et par minutter. Legg over i gryten.

Spe med fløte og fond og la koke i 10 minutter. Tilsett maisenna utrørt i litt vann. Ha i spinat og la koke i 2 minutter. Smak til med salt og pepper. Server med stekte potetbåter.

Bruk rester

Her kan du godt bruke rester av kyllingkjøtt som du har i med spinaten til slutt. Bruk også gjerne kokte poteter i gryten eller de grønnsakene du har for hånd.

1 langpanne

Er dere mange, doubler du oppskriften og bruke den store langpannen.

Focaccia

Nybakt focaccia er herlig til gode supper, salater eller til tapas.

Form ca. 23 x 33 cm

¼ pk. fersk gjær
3 dl vann
1 ts honning
150 g sammalt hvetemel, fin
250 g hvetemel, siktet
4+4 ss olivenolje
4–5 kvister rosmarin
1 ss flaksalt

Rør ut gjær og honning i vann i kjøkkenmaskinen. La stå i 5–10 minutter. Tilsett mel, salt, 4 ss olivenolje og kjør i 10 minutter. Ta deigen ut av bollen og kna på et melet bord et par minutter. Legg deigen i en oljet bakebolle, dekk til og hev i en god time, til dobbel størrelse. Brett gjerne deigen en gang eller to under heving.

Smør en liten langpanne eller ildfast form med olje eller dekk med bakepapir. Hell i deigen, ha godt med olivenolje på hendene og trykk deigen utover. Drypp over 2 ss olje, dekk til og la focacciaen fluffe seg opp igjen, i ca. 20–30 minutter. På dette tidspunktet kan du eventuelt sette deigen kaldt hvis du vil vente med å steke den. Dryss over hakket rosmarin, flaksalt og 2 ss olivenolje og stek ved 220° til gyllen, ca. 25 minutter. Avkjøl litt før du nyter brødet til en salat, suppe eller til kveldsmat.

Forenkle

Kjøp posesuppe og piff opp med ekstra grønnsaker og tomater på boks.

Tomatsuppe med bønner og grønnkål

Vi har tilsatt bønner, gulrøtter og grønnkål i en tradisjonell tomatsuppe, som attpåil er rask å lage.

4 porsjoner

2 løk
2 hvitløkbåter
2 gulrøtter
1 bunt persille

2 ss olivenolje
2 ss tomatpuré
2 bokser hakkede tomater à 400 g
200 g grønnkål
1 boks cannellini-bønner, ca. 250 g
2 grønnsakbuljongterninger
5 dl vann
salt og pepper

Skrell og hakk løk og hvitløk.
Skrell gulrøtter og skjær i tynne

skiver. Hakk persille fint. Fres alt i olje med tomatpuré i en gryte uten at det blir brunt.

Tilsett hakkede tomater og la koke i 10 minutter. Strimle grønnkål og fjern grove stilker. Skyll bønnene. Ha kål, bønner og buljongterninger i suppen og spe med vann.

La suppen småkoke i 15 minutter. Smak til med salt og pepper.

164 sider ekte julekos

ALT OM *julen*

LAG DEN BESTE

juleblad fra **Ukeblad**

3 blader
til deg!

Bestill på sms
**Send AOJ25
til 2205**

Kr. 129,- + 49,- i porto blir
trukket direkte via din telefon-
regning og utgjør alle
kostnadene ved bestilling.

Kakekos med nøtter

Nøtter gjør at kaken blir ekstra saftig – og glutenfri om man vill
Disse er toppet med deilig krem og bær for ekstra mye kos.

OPPSKRIFTER OG FOTO: HANNE BUXRUD

Ekstra smak

Dynk gjerne bunnen med litt appelsinlikør.
Har du ikke friske multer, ty til fryste fra butikken. Du kan også kjøpe ferdig karamellsaus, så går det på en, to, tre.

Glutenfri nøttekake

Helt herlig kake med multer, mascarponekrem og karamellsaus.

Langpanne 30 x 35 cm

NØTTEBUNN:

400 g mandler, hasselnøtter eller en blanding av disse

8 egg

400 g sukker

2 ts bakepulver

4 ss potetmel

KARAMELLSAUS:

2½ dl sukker

½ dl vann

130 g meierismør, i biter

1½ dl kremfløte

1 ts flaksalt

MASCARPONEKREM:

4 dl kremfløte

250 g mascarpone

4 ss melis

ca. 250 g multer

Kjør nøttene i en kjøkkenmaskin. Pisk egg og sukker til lys og luftig eggedosis. Vend inn malte nøtter, bakepulver og potetmel. Hell røren i bakepapirkledd langpanne. Stek ved nederste rille ved 180° i ca. 50 minutter. Avkjøl i formen på rist.

Kok opp sukker og vann til sukkeret er løst opp. Kok videre til vannet fordamper og sukkeret etter hvert karamelliserer seg. Pass på slik at det ikke brenner seg. Når sukkeret begynner og bli lys gyllent, ta kjelelen fra platen og visp inn smør. Hell fløte i en tynn stråle under pisking. Sett tilbake på platen, kok opp og rør til jevn saus. Rør inn salt og avkjøl lett.

Pisk kremfløte, mascarpone og melis til en myk krem. Knus halvparten av multene med en gaffel, ta vare på noen hele bær til pynt og vend inn resten i kremen. Fordel over den avkjølte nøttebunnen. Drypp over litt karamellsaus og server resten ved siden av.

Nøttekake med sjokolade- og kaffekrem

Sjokoladekakemonsens favoritt.

1 kake, Springform 22–23 cm

200 g sukker

4 egg

1 ts bakepulver

200 g malte mandler, hasselnøtter eller en blanding av disse

2 ss hvitemel

SJOKOLADE- OG

KAFFEKREM:

150 g meierismør, romtemperert

75 g melis

100 g mørk sjokolade, hakket
1 dl sterk, varm kaffe

KREM TIL TOPPING:

2 dl kremfløte

3 ss melis

PYNT:

60 g hasselnøtter, ristet

50 g revet sjokolade

125 g bringebær

Rist hasselnøttene som skal til pynt i en langpanne ved 180° i 5–6 minutter. Ta dem ut, legg i et kjøkkenhåndkle og gni slik at skallet faller av. Sett til side.

Kjør nøttene som skal i kaken i kjøkkenmaskin med knivblad

og sett til side. Pisk sukker og egg til eggedosis. Vend inn malte nøtter, bakepulver og mel. Kle en springform, 22–23 cm med bakepapir, Hell røren i bakepapirkledd form og stek ved 180° på nederste rille i 50 minutter. Sett på rist og avkjøl i formen.

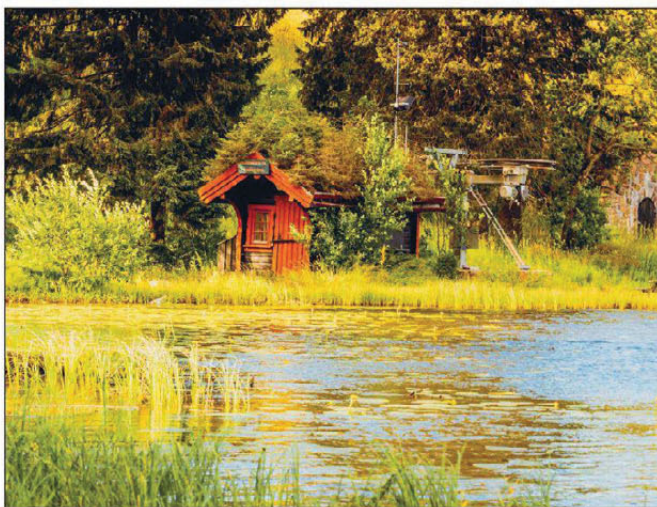
Rør mykt smør med melis, og la sjokoladen smelte i den varme kaffen. Avkjøl noe og pisk sammen smør- og sjokoladeblanding. Sett til side. Pisk fløte med melis til en fast krem. Smør sjokolade- og kaffekrem på kaken, topp med krem, friske bær og ristede hasselnøtter.

Gjør kaken glutenfri

De to skjeene med mel kan droppes.

KRYSSORD

[illegible]

Løsningssetningen sendes på sms med kodeord
HYTTEKRYSS <ditt svar, navn, adresse> til 2205 (pris kr 5).
Løsningssetningen må være hos oss senest 5. desember.
Løsningen og navnet på den heldige
vinneren blir presentert i Hytteliv 1/26.
Riktig løsning på kryssordet i Hytteliv 8/25 var
Naturlig godteri.
Vinner av 10 Flax-lodd er
Inger Karin Kvisten, Tynset

PREMIE

Vinneren får
10 Flax-lodd som
en kan vinne inntil
1 000 000 kroner på.

EKSPERTENE *hjelper deg*

BYGG ■ VEDLIKEHOLD ■ INTERIØR ■ JUS

VIBEKE STIANSEN

Send spørsmål merket «Spør oss»
til e-post hytteliv@egmont.com

? Hva slags gulv bør vi velge?

Vi har arvet en gammel hytte uten strøm og innlagt vann fra 60-tallet, og nå er tiden inne for å bytte ut det gamle tregulvet. Hytta ligger i et område hvor det fort kan bli 20 minus om vinteren, og vi lurer på hva slags gulv vi bør velge – som tåler temperatursvingninger godt? For det kan også bli veldig varmt i hytta når vi fyrer med vedovnen.

Hilsen Lise og Petter

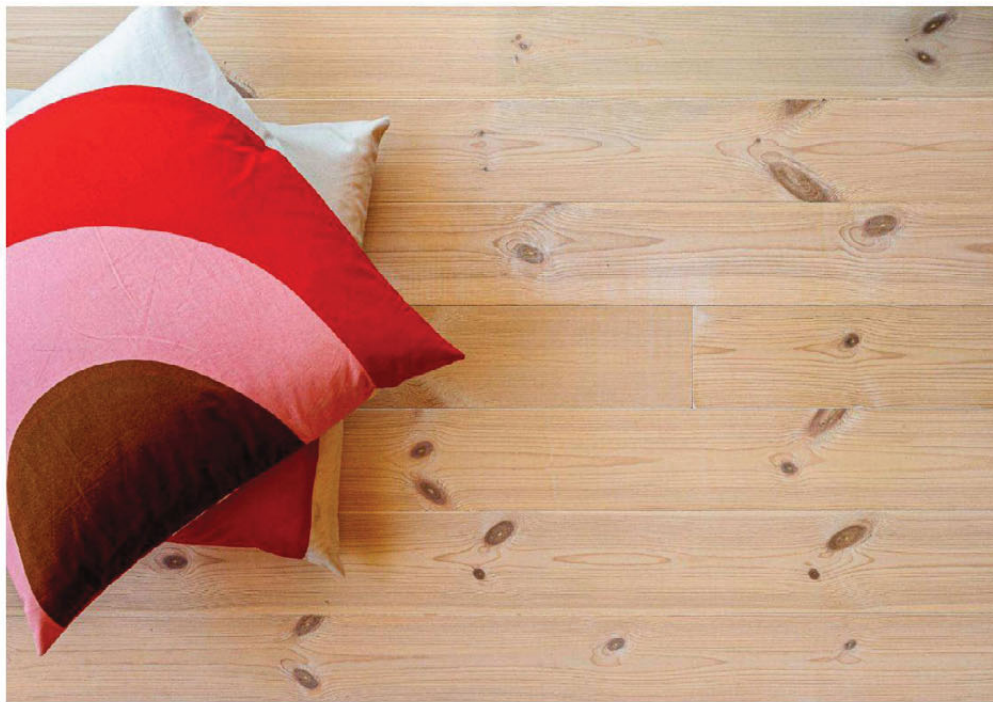
H – Når man skal velge gulv til en eldre hytte, er det lurt å starte med grunnforholdene: Hvordan er det gamle gulvet og bjelkelaget – må noe rettes, isoleres eller forsterkes før nytt gulv legges? Et godt underlag, gjerne med gulvspan eller kryssfiner og gulvpapp, gir et mer stabilt resultat, råder Winfried Schaal, produksjef i Moelven Wood.

Han understreker at det alltid er viktig å velge gulv som passer til hyttas bruk: – Tenk gjennom om det er en kald eller varm hytte, hvor robust overflaten skal være og hvilket uttrykk som ønskes.

– Til hytter som står kalde store deler av året, bør man velge smalere bord i gran eller furu med litt høyere fuktinnhold, ca. 12 prosent. Disse tåler bedre temperatursvingninger og vil bevege seg mindre. Gulvet kan enten leveres ferdig behandlet eller oljes etter montering. Olje gir en lunere overflate enn lakk, særlig i fyringsseongen, forklarer Schaal og legger til:

– Tre er et levende materiale som skaper en varm og naturlig atmosfære, og passer særlig godt for hytter der man søker ro og nærhet til naturen. I tillegg regulerer tre fuktighet på en naturlig måte, som bidrar til et godt inneklima året rundt. Et ekstra godt resultat får man ved å hellime gulvbordene med elastisk lim til sponplater eller kryssfiner, da blir det mindre knirk, mindre bevegelse og en mer behagelig gulvflate, tipser han.

«Til hytter som står kalde store deler av året, bør man velge smalere bord i gran eller furu.»

Godt valg: Et tradisjonelt heltregulv i gran og furu, med litt smale bord, skal tåle store temperatursvingninger godt. Her et oljet furugulv, i fargen Arctic, fra Moelven Wood.

Hvordan unngå krangling om familiehytta?

Hei! Jeg eier en hytte sammen med to søsken, men vi har ulikt bruksmønster og litt ulike meninger om vedlikehold og kostnader. Har dere råd for hvordan vi kan lage en enkel avtale som fordeler kostnader og bruk rettferdig – og unngår konflikter?

Hilsen konfliktsky hytteeier

 – Veien fra hytteidyll til familiekrangel kan være kort når flere søsken skal dele på hytta. For mange har hytta høy affeksjonsverdi, samtidig som den ofte representerer store økonomiske verdier. Ulike ønsker og behov kan fort skape konflikter. Nøkkelen er å snakke sammen tidlig, avklare forventninger og lage tydelige avtaler. Jo mer som er planlagt på forhånd, desto mindre er risikoen for uvennskap senere, anbefaler Marianne Aarbakke, advokat MNA hos Huseierne, og fortsetter:

– Når søsken overtar en hytte, er det lurt å sette seg ned og utarbeide en skriftlig sameieavtale. Avtal fordeling av bruk, ansvar for vedlikehold, utgifter og husordensregler – og ikke minst hva som skjer dersom en av eierne ønsker å tre ut av sameiet. Jo tydeligere avtalen er, desto lettere er det å unngå konflikter i etterkant.

Aarbakke mener at en skriftlig avtale skaper forutsigbarhet og trygghet, og at en god sameieavtale bør inneholde disse punktene:

- 1. Bruk av hytta:** Hvordan fordeles ukene? Skal det være fast turnus eller fleksible ordninger? Skal flere kunne bruke hytta samtidig?
- 2. Vedlikehold og oppgradering:** Hvordan tas beslutninger om vedlikehold og oppgradering? Hvordan fordeles utgiftene – etter sameiebrøk eller på annen måte?
- 3. Husordensregler/enighet om standard:** Hvordan skal hytta se ut når man drar? Hvilke rengjøringsrutiner gjelder?
- 4. Utleie:** Skal alle sameierne måtte samtykke til utleie, eller holder det med flertallsvedtak?
- 5. Salg og forkjøpsrett:** Kan én sameier kreve salg? Skal de andre ha forkjøpsrett før hytta legges ut på markedet?
- 6. Verdsettelse:** Hvordan fastsettes verdien dersom en sameier vil selge seg ut? En kombinasjon av takst og flere verdivurderinger kan være en god løsning. Husk at affeksjonsverdien ofte oppleves annerledes enn markedsverdien.
- 7. Mislighold:** Hva skjer dersom en sameier ikke følger opp sine forpliktelser? Kan dette føre til oppløsning av sameiet?
– En god og gjennomarbeidet sameieavtale er den beste forsikringen mot familiefæider. Den gjør det lettere å bevare både hytta og det gode familielivet, avslutter Aarbakke.

HARALD RAMM

Vi svarer på enkle juridiske spørsmål.
E-post: jus_hytteliv@egmont.com

2 Sti over grunneiers eiendom

Vi kjøpte en hyttetomt av en lokal grunneier og satte opp en fin hytte for 17 år siden. For å komme frem til hytta må vi gå ca. 500 meter over grunneiers eiendom. Det har opp gjennom årene blitt en liten sti der vi har gått. Denne retten har vi tatt som en selvfølge og bruken har også skjedd, så vidt vi har forstått, i forståelse med han. Nå er gården solgt til et ungt par og de nekter oss å benytte stien. Konsekvensen er at vi må gå en omvei som gjør at avstanden til hytta blir ca. 1 km istedenfor den nåværende distansen. Vi trodde det var noe som het hevd og ev. rett til fri ferdsel i utmark?

P.F.

H Du har for så vidt rett i at man kan hevde slike rettigheter. Det fremgår bl.a. av lov om hevd § 2: «Den som har ein ting som sin eigen 20 år i samanheng hevdar eigedomsrett.» Du skriver at dere satte opp hytta for 17 år siden, og kravet til 20 års hevdstid er dermed ikke oppfylt. Frilufsloven, dvs. retten til ferdsel i utmark, gjelder i prinsippet retten til å gå på tur og kan heller ikke brukes som hjemmel for en adkomstrett til/fra en hytte som i ditt tilfelle. Mitt råd er at dere anfører overfor den nye grunneieren at dere er tildelt rett til å gå over eiendommen iht. til muntlig avtale med forrige grunneier. En slik anførsel støttes av at dere har kjøpt tomta av han og har benyttet tråkket/stien i 17 år uten protester.

2 I skyggen av et tre

Hytta vår er like ved sjøen, men vi har noen trær som skygger for utsikten. Hvordan er reglene for dette? På den ene siden er det LNF-område, men på den andre siden er det nabotomt med hytte på. Vi kjenner til reglene i byområder, men hvordan stiller dette seg på områder utenfor tettbygd strøk? I vårt eksempel er det altså både utmark til grunneier i den ene retningen, og nabotomt med hytte i den andre.

Takknemlig for svar.

H Er det snakk om LNF-område, betyr det at området er lagt ut til landbruks-, natur- og friluftsområde i arealdelen av kommuneplanen. Dette er en oversiktsplan for hele kommunen som gjelder både områder med og uten bebyggelse og har ikke bestemmelser som regulerer hogst eller trimming av trær av en gitt størrelse. LNF-områder i arealdelen av kommuneplanen har et spesielt vern fordi det skal tas vare på områder slik at de kommer allmenheten til gode. Det betyr at det er begrenset i hvilken grad det tillates tiltak som krever tillatelse iht. plan- og bygningsloven, som oppføring av hytter eller tilbygg. Jeg nevner likevel at mange hytter er oppført i LNF-områder slik at bestemmelsene i arealdelen av kommuneplanen også gjelder områder med hyttebebyggelse. Det er altså ikke slik at området «på den andre siden» med hytte ikke ligger i LNF-område fordi området er bebygget. Bestemmelser

«LNF-områder i arealdelen av kommuneplanen har et spesielt vern fordi det skal tas vare på områder slik at de kommer allmenheten til gode.»

om hogst kan være inntatt i reguleringsplaner og verneplaner som er mer detaljerte og utarbeidet for spesielle områder. I tillegg har lovgivningen også bestemmelser om trær som skygger eller er til annen ulempe. Det fremgår bl.a. av naboloven § 3; «Er det ikkje nemnande om å gjera for eigaren, ... må eigaren ikkje ha tre som er til skade eller serleg ulempe for grannen, nærare hus, hage, tun eller dyrka jord på granneeigedommen enn tredjeparten av trehøgda.» Vi kan tenke oss at et tre vokser på baksiden av nabohytta og stenger for utsikten din. I et slikt tilfelle vil det kanskje ikke være «nemnande» for naboen å beholde treet, samtidig som treet er til «serleg ulempe» for deg. I så fall er lovens vilkår for hogst oppfylt.

Kan vi bygge vei over nabotomten?

Vi har en gammel hytte på Vestlandet som er oppført på 1930 tallet. Tomta ble fradelte hovedbølet gnr. 2, bnr. 2 i 1999. Det fremgår av kjøpekontrakten som er tinglyst på eiendommen bl.a. flg.: «Kjøperen har rett til å anlegge vei over eiendommen gnr. 2, bnr.2 mot vest fra hovedvei frem til tomta.» De siste 200 m. frem til grensen til hytta ble aldri opparbeidet til vei. I 2015 ble det fradelte en parsell fra gnr. 2, bnr. 2 som ligger mellom tomten vår og der vi parkerer slik at vi må krysse den «nye» parsellen for å komme frem til hytta. Vi har nå bestemt oss for å føre veien helt frem til tomta vår. Eier av tomta nekter oss å fremføre veien fordi vegretten ikke er tinglyst på hans eiendom. Kan han det?

L./.

 I dette tilfelle er retten til å bygge vei tinglyst på gnr. 2, bnr. 2 i 1999. Du skriver at det i 2015 ble fradelte en tomt fra gnr. 2, bnr. 2 som ligger mellom dere og parkeringsplassen. Det er sikker rett at ved fradeling av slike tomter så vil enhver heftelse som pengeheftelser, vegretter m.m. fortsatt hefte på den fradelte parsell, med mindre rettighetshaver har frafalt retten på tomten som blir fradelte. Det vil si at naboen din ikke kan nekte dere å bygge veien over hans tomt frem til din.

Når kan man hevde sin rett?

Vi har hytte med naust i Flekkesund som vi overtok fra våre foreldre i 1996. Søster og svoger fikk fradelte en tomt fra hovedeiendommen hvor de bygget egen hytte og brygge. De har imidlertid lagret seilbåten sin i vårt naust siden vi overtok. Nå trenger vi denne plassen selv og har varslet dem om at de f.o.m. høsten 2026 må finne et annet sted å lagre båten. De nekter å godta vårt krav og viser til at de har hatt båten i naustet i over 20 år slik at de har hevdet rett. Er det riktig?

H. C.

 Det er et viktig prinsipp for å kunne hevde at bruken er i strid med enn annens rett. Slik du beskriver situasjonen ser det mer ut som om dere har akseptert lagringen fordi dere har hatt tilstrekkelig med plass. I så fall har ikke bruken til søster og svoger vært i strid med deres rett. Det ser derfor ut som om dette mer er et uttrykk for såkalt «tålt bruk». Som det fremgår er dette en bruk som har funnet sted mer som en familiær tjeneste i forståelse med dere. Slik bruk fører ikke til at man hevder en rett selv om bruken har skjedd i mange år.

TRENGER DU JURIDISK HJELP?

Som leser av Hytteliv får du gratis svar på enkle juridiske spørsmål ved å kontakte våre juridiske eksperter på tlf. 22 42 42 42 tirsdager mellom kl. 9 og 11.

Gratistjenesten omfatter ikke skriftlige tilbakemeldinger.

Som leser av Hytteliv kan du også få én times juridisk konsultasjon hos en av advokatene for rabatterert pris, kr 1250, inkludert moms.

Trenger din sak ytterligere oppfølging, gjelder ordinært honorar.

Kontakt oss på e-post: hytteliv@ladv.no eller tlf. 22 42 42 42

Send spørsmål merket «interiør» til hytteliv@egmont.com

BRUK AV HEMSEN

En hems er pr definisjon «et sove- eller et oppholdsrom i en bygning, ofte i en hytte, som bygges over et lavere rom. Den har vanligvis ikke full takhøyde og har ofte en bratt stige eller trapp som atkomst». Veldig mange nye hytter leveres med hems, og det kan være vrient å utnytte arealet fordi det ofte er veldig lave knevegger og knapt ståhøyde på midten. Rommet kan derfor være godt egnet som rom til ekstra soveplasser, som lekerom eller som en tv-stue – eller som et rom for oppbevaring under skråtaket. Påse at hemsene er godt sikret med tanke på fall. Det bør være rekkverk eller vindu på kanten mot første etasje. Benytter du rekkverk vil det bli god lufting, mens et vindu vil gjøre hemsene noe lettere, men kanskje gi mer lys og større visuell plass.

Utnytt plassen under taket

En hems kan gi akkurat de soveplassene du synes du mangler, eller et sted for å oppbevare saker og ting. Er takhøyden god nok, kan rommet kanskje fungere som en TV-stue. Her gir vi deg noen ideer til bruk av hemsene.

SIV BRENNE
svarer på spørsmål om
innredning av hytta.

«Dersom du har stue eller soverom under, vil et teppe på gulvet på hemsene kunne redusere støyen derfra noe.»

Bygge selv

Er du handy kan du lage bokhyller eller skap langs veggene. Hobbyplater av furu eller benkeplater av eik er fine byggematerialer.

Heltre: Ivar-serien fra Ikea fyller 50 år, og er like aktuell. Her et skap med skyvedører, skapet kan beises eller males hvis man ønsker. Kan passe fint under skråtak med sin høyde på 60 cm, kr 995, ikea.com.

OPPBEVARINGSPLASS

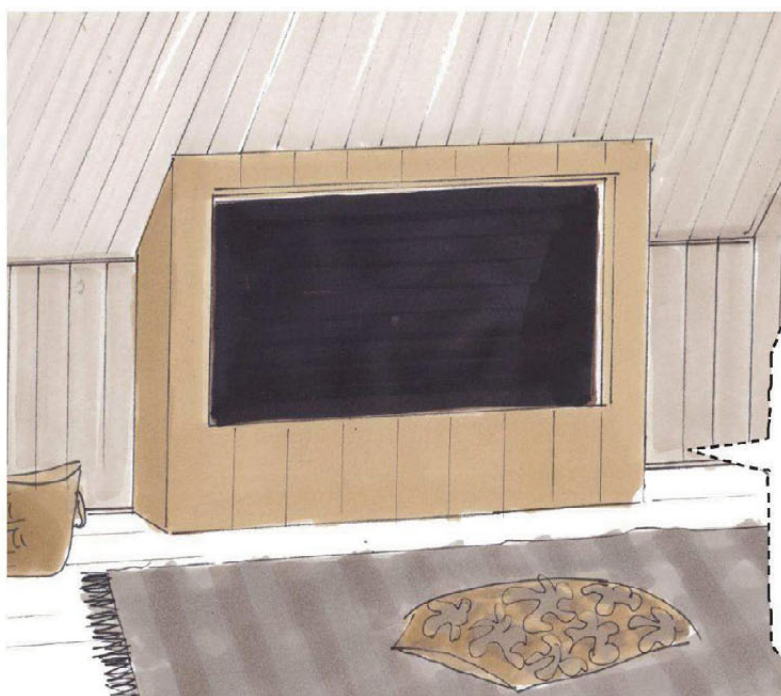
Der rommet er på sitt laveste, under skråtaket, kan det være vrient å utnytte plassen – det er for lavt til å kunne oppholde seg der. Det kan derfor være praktisk å benytte denne plassen til skap/oppbevaring. Bygg gjerne skap i hele rommets lengde – det gir et ryddig uttrykk. Skapet kan være fra 30 – 60cm dypt, du bestemmer. Er du praktisk anlagt, kan du bygge dette selv, gjerne av tre som beises eller behandles som de øvrige veggene.

Belysning

Led-spotskinner er nokså lave og vil gi godt lys på hele hemsen.

Alternativ på egne ben: Nett og fint TV-stativ på hjul, som finnes i flere farger. Moon Rollin, kr 4100, andlight.no.

PLASS TIL TV

Det kan være fint å bygge en slags kasse til TV-en, den kan gå fra gulv til tak og trekkes noe ut på gulvet fra kneveggen. Du kan lage en grunn nisje i kassen som TV monteres inn i, eller henge tv rett på kassen. På denne måten slipper du en tv som står midt på gulvet med løse ledninger, som gir et rotete uttrykk. Kassen kan f.eks. kles med parkett eller trepanel. Ledninger etc. gjemmer du inni.

KOS OG KRIM!

Agatha Christie
HERCULE POIROT
BARNESELSKAPET

Dominique Ziegler · Cristián Montes

Kun kr
149,-

EGMONT

I salg i butikk og bokhandel!

EGMONT

Sengetøyet

Det skal også oppbevares et sted. Har du plass til skap langs veggen eller kanskje noen store kurver der dette kan lagres?

Milford bred sovestol med seng som foldes ut, den har madrassmål på 85 x 180 cm, kr 8777, sofas&more.no.

Roots sovesofa fra Karup, finnes i mange farger på tekstil og treverk, madrassmål 140 x 200 cm, kr 8579, ellos.no.

Arty puff/seng fra Kave Home, har madrassmål 70 x 200 cm, kr 4499, homeroom.no.

Ekstra soveplasser

Ønsker du å benytte hemsen til ekstra soveplasser kan du ha madrasser liggende rett på gulvet, eller kanskje benytte en sovestol eller en seng med oppbevaring under? Benytter du en sovestol kan den også brukes som en fin lese- eller TV-plass. Her er et utvalg smarte sovemøbler.

Släkt puff/sammenleggbar madrass, utslått måler den 62x193 cm, kr 1295, Ikea.com.

Glamberget uttrekkbar seng med oppbevaring, gir sengebredde 80-160 cm og 200 cm lengde, kr 3295, ikea.com.

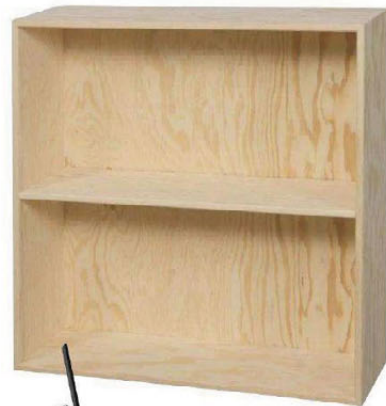
Norodden stolseng har madrassmål på 74 x 220 cm, kr 3699, jysk.no.

Mosbjerg reol i eikefolie. Flere reoler ved siden av hverandre vil gi masse oppbevaringsplass. 121 x 80 x 30 cm, kr 999, jysk.no.

Vindu, lys og luft
Har du ikke vindu på hemsen? Sjekk om det er mulig å få satt inn et. Kanskje har hemsens hyttas fineste utsikt. I tillegg er det bra med mulighet for lufting.

Reol i kryssfinér av furu, 60 x 60 x 19 cm, sett gjerne flere sammen. Det finnes også andre møbler i samme serie. Kr 919, traeverar.no.

I stedet for rekkverk kan du sette inn et fast-karmvindu, det gir mer lys og et mer åpent uttrykk. Fra kr 2800, sparevinduer.no.

Smart til hemsen

Når du skal utnytte en hems må du tenke på rekkverk eller sikring mot fall fra høyden, type stige/trapp – og hva du ønsker å bruke hemsen til. Det kan uansett være lurt å planlegge muligheter for oppbevaring langs veggene. Der er det ofte så lavt under taket at det arealet ikke er egnet til annet. Åpne bokhyller eller skap med dører kan gi masse plass til alt fra sengetøy, til bøker og leker.

Helsinki rekkverk i eik fra Dolle finnes i to lengder, og burde være velegnet til en hems med litt tilpasning. 100 x 100 cm, kr 4345, stigefabrikken.no.

VCM Dachshylle (med garderobestang), 90 x 100 x 50,4 cm. Hyllen er skråkuttet i bakkant, der er h 66,5 cm. Kr 2199, homeroom.no.

Sort hemsstige med gelender på en side, stigen kan skyves helt inn mot veggens når den ikke er i bruk. Minka Flexiblo, kr 9262, stigefabrikken.no.

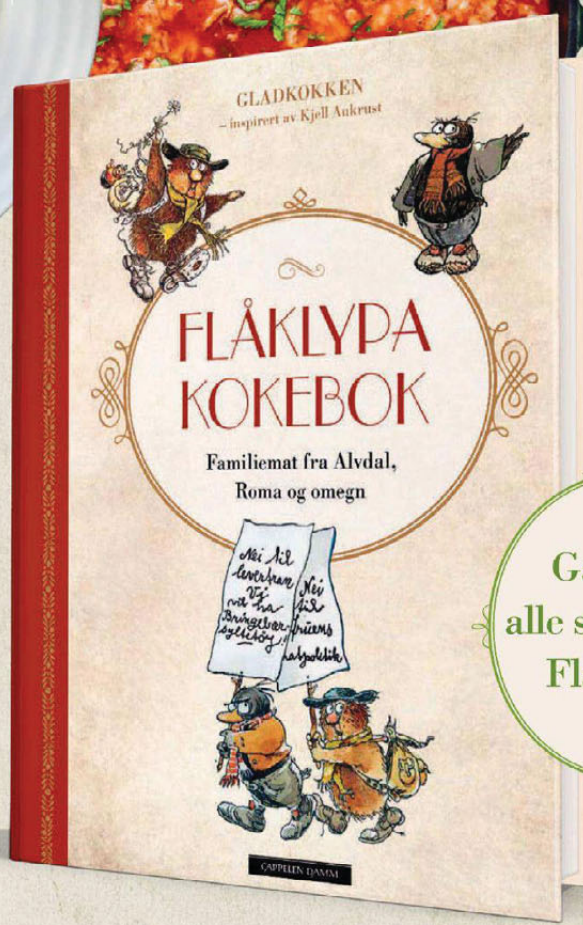
FLÅKLYPA KOKEBOK

– LAG MAT SAMMEN!

En leken og fristende kokebok med inspirasjon fra Kjell Aukrust Flåklypa-univers, komponert av Jan Henrik Gladkokken Syversen.

Velkommen til den mest fantastiske kokeboken som noensinne har forlatt Flåklypa! En gastronomisk odysse som starter jordnært i Alvdal og ender i La Bella Italia.

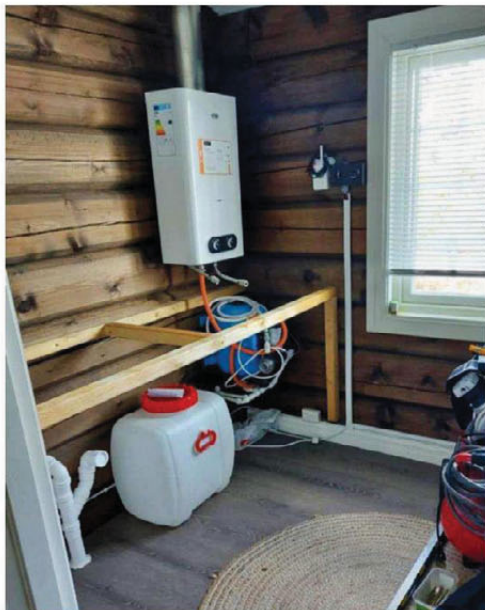
JAN HENRIK GLADKOKKEN SYVERSEN

Gaven til
alle som elsker
Flåklypa!

«Ingen mat smaker
bedre enn den en et sjøl»
Kjell Aukrust

Underveis: Her er ramma som innredningen ble bygget på.

Rustikk: Baderomsinnredningen er laget av værbitte ytterkledning fra et fjøs.

Rustikk innredning

Hyttabadet er nytt, men innredningen ser ut som den har stått der lenge.

Lena Lunde og Tom Roger Løfshus satte opp ei tømmerhytte for fire år siden i Sæterdalen i Orkland kommune i Trøndelag. På badet valgte de å bygge baderomsinnredning av værbitte ytterkledning fra et fjøs.

– Vi fikk ytterkledningen av en kjent, og vi tok den av det gamle fjøset selv. Samboeren min, Tom Roger kom på ideen om å gjenbruke kledningen, og var den som laget innredningen. Ramma ble bygget av 2"2, og benkeplata er i heltre og beiset i fargen Kongle fra Tyrilin. Beslagene er fra Jula, håndtakene fra Temu og vask og blandebatteri fra Hyttetorget i Trondheim. Vi synes dette ble riktig så flott, og

panelte faktisk en vegg i gangen på hytta med samme kledning, forteller Lena.

På veggen over benken henger det en gassvannvarmer.

– Hytta er uten innlagt vann eller strøm, men vi har solcellepanel og inverter. Varmt vann på hyttekjøkkenet og badet får vi fra denne gassvannvarmeren som er fra Hyttetorget, legger Lena til.

månedens
tips

Vinn termos!

HAR DU EN SMART LØSNING PÅ HYTTA?

Send tipset til: hytteliv@egmont.com, merket «Hyttetipset».

Månedens beste tips blir premiert med en kvalitetstermos med Mariusmønster fra Eyepoc. Den holder svært godt på varmen; 72 °C etter 6 timer og 60 °C etter 12 timer. Verdi kr 329.

LEKKER LAMPE

En rest etter laftetømmer har blitt til ei flott taklampe på hytta hos Ellen Sande Mathisen. – Bjelken er splittet i to og beiset i samme farge som veggene i hytta. Det er benyttet svarte lampettledninger med stoff og ledpærer som kan dimmes, forteller Ellen, som du også finner på Instagram her: @ellenmathisen

Ruller på stav

Karina Akselsen Strømnes har gjenbrukt gamle skistaver på flere artige måter, blant annet fungerer en av dem som dorullholder på hytta. – Staven står fast i ei rirkule, også kalt kåte, som fulgte med hytta vi kjøpte. Vi boret et lite hull til stavspissen og så limte vi den fast, forklarer Karina, som ikke trenger å være redd for å gå tom for doruller med det første.

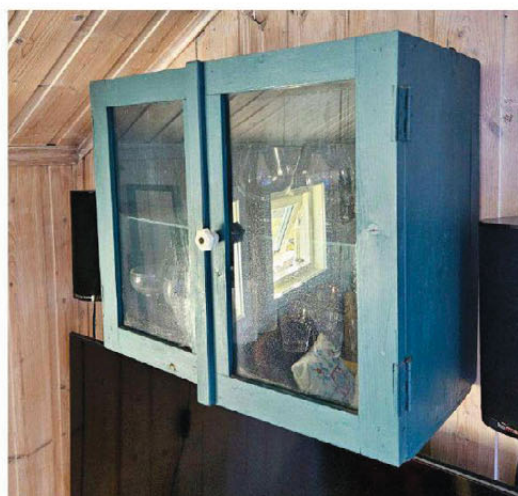
Før: Bollen før den ble pusset opp.

FØR

BRUKT BOLLE BLE SOM NY

Mette Louise Skaret har stadig kreative prosjekter på gang, og er rå på gjenbruk. Her har hun vasket en gammel, trehvit bolle, som hun deretter pusset lett over med fint sandpapir og så malte med halvblank, svart trestjernes gulvmaling. Nå passer den flott inn sammen med resten av interiøret på hytta. På Instagram: @hyttaoppdal_husetsvsjoen

MORMORS BRØDSKUFF PÅ VEGGEN

Benedicte Jensens vitrineskap var opprinnelig mormors brødsuff! – Min mor så muligheter og var opptatt av gjenbruk. Da hennes foreldre skulle fornye kjøkkenet fikk hun brødsuffen, og bestefar (som var tømmer) hjalp til med å fjerne bunnen, lage to dører med glass, og brukte porselénknotten på skuffen til dørhåndtak. Hylla er mest sannsynlig laget av bunnen i skuffen. Skapet ble malt bondeblått og henger på hytta, forteller Benedicte.

Følg oss på: @hytteliv facebook.com/idebladet.hytteliv

Hyttefolk: Marianne og Svenn Bjarne Austefjord trives svært godt på Hjortebu. De overtok hytta høsten 2023 og har pusset opp det meste siden da.

Ny drakt: Hytta fra 1989 var opprinnelig rød malt. Den består av stue/kjøkken, bad, entré og to soverom.

SKOGSHYTTE, 84 M²

HVEM: Svenn Bjarne og Marianne Austefjord

HVOR: Ølve, Kvinnherad kommune

INSTAGRAM:

@interiormarianne

Hyttekos på Hjortebu

Den slitne skogshytta fikk nytt liv da det kreative ekteparet overtok.

Svenn Bjarne og Marianne Austefjord hadde lyst på hytte, og et av kriteriene var at den ikke skulle ligge på fjellet med mye snømaking. Ekteparet, som bor ved sjøen på Sævareid i Bjørnefjorden, ønsket seg også kort reisevei til hytta, og bestemte seg for å titte etter noe i skogen.

– Vi kom over denne hytta fra 1989 på Finn.no, men første gang på visning snudde vi fort. Det var mye som måtte gjøres, og vi var egentlig ganske lei siden vi akkurat hadde pusset opp hele huset hjemme, sier Marianne.

MUSESPIST OG SKAKK

Likevel klarte ikke paret å legge fra seg tanken om den rødmalte hytta i skogen, som har innlagt strøm, vann og WC.

– Det er bare en halvtime å kjøre til hytta, så vi kom fram til at vi ville ha den likevel. Det ble både mer arbeid og høyere kostnad enn forventet, men begge er heldigvis glad i oppussing.

De oppdaget at det hadde vært mus på loftet, så de reiv alle himlinger og skifta all isolasjon. Det var også noe sig i konstruksjonen som måtte rettes opp, lekkasje i pipa og generell slitasje ellers. De valgte derfor å fjerne ovnen, sette inn stålrør i

pipa og mure ny peis. De har også skiftet til større vinduer og ytterkledningen har fått ny farge. Svenn har stått for snekkerarbeidet med god hjelp fra en handy kamerat.

LAGER TING SELV

– Svenn er i sitt rette element når han lager noe nytt som ingen andre har maken til. Som bl.a. benkeplata på kjøkkenet, dagsenga ute, et hagebord, ei blomsterpotte, et barbrett, peisen og diverse lister. En annen stor hobby han har er hjort, og lysekrona over spisebordet er laget av nettopp tre gevirer fra de største hjortene han har skutt, forteller Marianne.

Hennes store hobby er interiør, så det er hun som har stått for interiør, farger og design. – Jeg har hatt fokus på at alle rom skal ha samme stil, og har beiset alt treverk i svart og brunt. Det gir en lun og koselig atmosfære. Noen av møblene er kjøpt brukt, og så liker jeg litt «glamorøse» ting som store sengegavler, prismelamper og store speil.

Når de er på hytta, liker de å sitte ute ved bålet med et glass vin, eller inne med peiskos og TV på uværsdager. Hytta blir brukt hele året og har virkelig blitt et fristed for kos og hygge.

Ny peis: Det var lekkasje i pipa, så de fjernet ovnen, satte inn stålrør i pipa og murte ny peis i Ottaskifer.

Lunt: Marianne ønsket å ha samme stil i alle rom og har beiset alt treverk i svart og brunt. Svenn har laget lampen over spisebordet av gevir fra hjort.

Utekos: Svenn Bjarne har også laget dagsenga ute på terrassen.

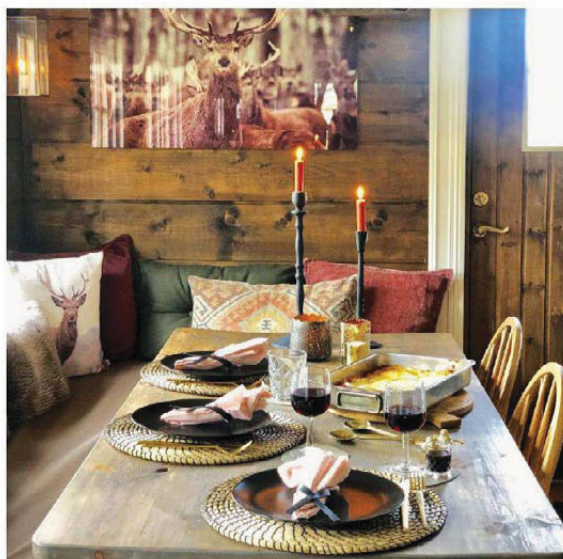

Allrom: Det er åpen kjøkkenløsning, og det er satt inn ny innredning. Svenn har laget benkeplata selv.

HVORDAN ER DET PÅ HYTTA DI?
Send tekst og bilder til e-post: hytteliv@egmont.com

Samlingspunktet

På hytta samles vi gjerne rundt bordet til måltidene, og har god tid til å nyte maten og hverandres selskap. Her er noen flotte spisebord og spiseplasser vi fant på taggen #hytteliv på Instagram.

Hyttekos: @linejeanette1 har dekket på til koselig hyttemiddag på Renåfjellet.

Gjenbruk: Spisebordet hos @glimt_fra_hildegunn er laget av gamle fjøsmaterialer.

Lyst: Flott både inne og utenfor hos @hytteblikk i Eggedal.

Etestova: Autentisk spisestue hos @hyttemari på ei øy i Hardangerfjorden.

Snart besøk: Vakkert dekket høstbord på hytta hos @fruprestegard.

Spiseplass: Gammelt og nytt i skjønn forening hos @aarstova_2021.

Søndag: Lykke med hyttehelg hos @guristova på landstedet i Gausdal.

Tagg hyttebildene dine med #hytteliv på Instagram!

hyttelivs KJØPEGUIDE 2025

BRØNNBORING

HALLINGDAL BRØNN OG GRAVESERVICE AS

Brønn- og energiboring, gjennomboringer, fundamenteringsboring og pumpemontering.
Haddingvegen 9, 3570 Ål
www.hallingdalbg.no
Tlf. 32 08 32 32 / 99 24 88 33

HYTTETOALETTER

MULDO BIOLOGISKE HYTTETOALETTER

14 forskjellige modeller til hytter ved sjøen og på fjellet i all slags klima. Over 40 års erfaring. Lagerfører også deler og tilbehør til eldre Muldo-modeller. Vi leverer over hele landet.
GRØNSET PLAST
www.muldo.no
post@muldo.no
Tlf.: 72 42 16 09

SKINN/LÆR

NORSKE SKINN

Stort utvalg i skinn av sau, rein, geit og lær og andre produkter. Forhandlerar over heile landet. Går du på jakt? Send skinnen til oss.

GRANBERG GARVERI AS

5582 Ølensvåg
Tlf. 52 76 50 00
www.granberggarveri.no
post@granberggarveri.no

VEDLIKEHOLD

EKTE TRETJÆRE AV TYRIROT

Norges eneste produsent av ren tretjære, fremstilt av gamle tyrirotter. For bruk på bl.a. nytt og gammelt tømmer, utvendig panel, hus, hytter og båter. Vi leverer over hele landet.

OPPDAL TJÆREINDUSTRI

www.tjurr.no
post@tjurr.no
Telefon 72 42 18 09

HYTTEPRODUSENTER

EIKEN HYTTER AS

Når pris og kvalitet er viktig!
4596 EIKEN
Tlf. 38 34 96 50
Faks: 38 34 96 51
post@eikenhytter.no
www.eikenhytter.no

RENSEANLEGG

BIOVAC ENVIRONMENTAL TECHNOLOGY AS

Biovac har avløpsløsninger for ethvert krav og behov – både for gråvann og samlet avløpsvann. Gjennom vårt nettverk av sertifiserte forhandlere hjelper vi deg med å finne den avløpsløsningen som er riktig for deg og ditt hus/hytte.
Tlf.: 63 86 64 60
e-post: kontakt@biovac.no
www.biovac.no

STRØMAGGREGATER

HONDA STRØMAGGREGATER BEREMA A/S

Postboks 454, 1401 Ski
Tlf.: 64 86 05 00
Faks: 64 86 05 49
e-mail: berema@berema.no
www.berema.no

DET LØNNER SEG Å VÆRE ABONNENT

Få ren hytteglede rett i postkassa!

I bladet finner du massevis av inspirasjon, ideer og praktiske råd for livet på hytta.

♥ Når du tegner abonnement så får du en gave på kjøpet!

Bestill abonnement i bladkiosken.no

Hold kamera på mobilen over QR-koden

BLADKIOSKEN

NESTE UTGAVE *Gled deg!*

Nr. 11 er i salg fra 25. november

KATHRINE SØRGÅRD

KATHRINE SØRGÅRD

Der julefreden senker seg

Da paret kom til hytta på Havrefjell for første gang, falt de umiddelbart for den. Bare drøyt to år etter er den blitt familiens fristed, der de gjerne tilbringer romjulsdagene.

YVONNE WILHELMSEN

ADDESTOCK TRYG FORSIKRING

INGSKONTORET FOR BRØD OG KORN

LAG EN VAKKER KRANS TIL HYTTEDØREN

Blomsterdekoratørens beste kransetips.

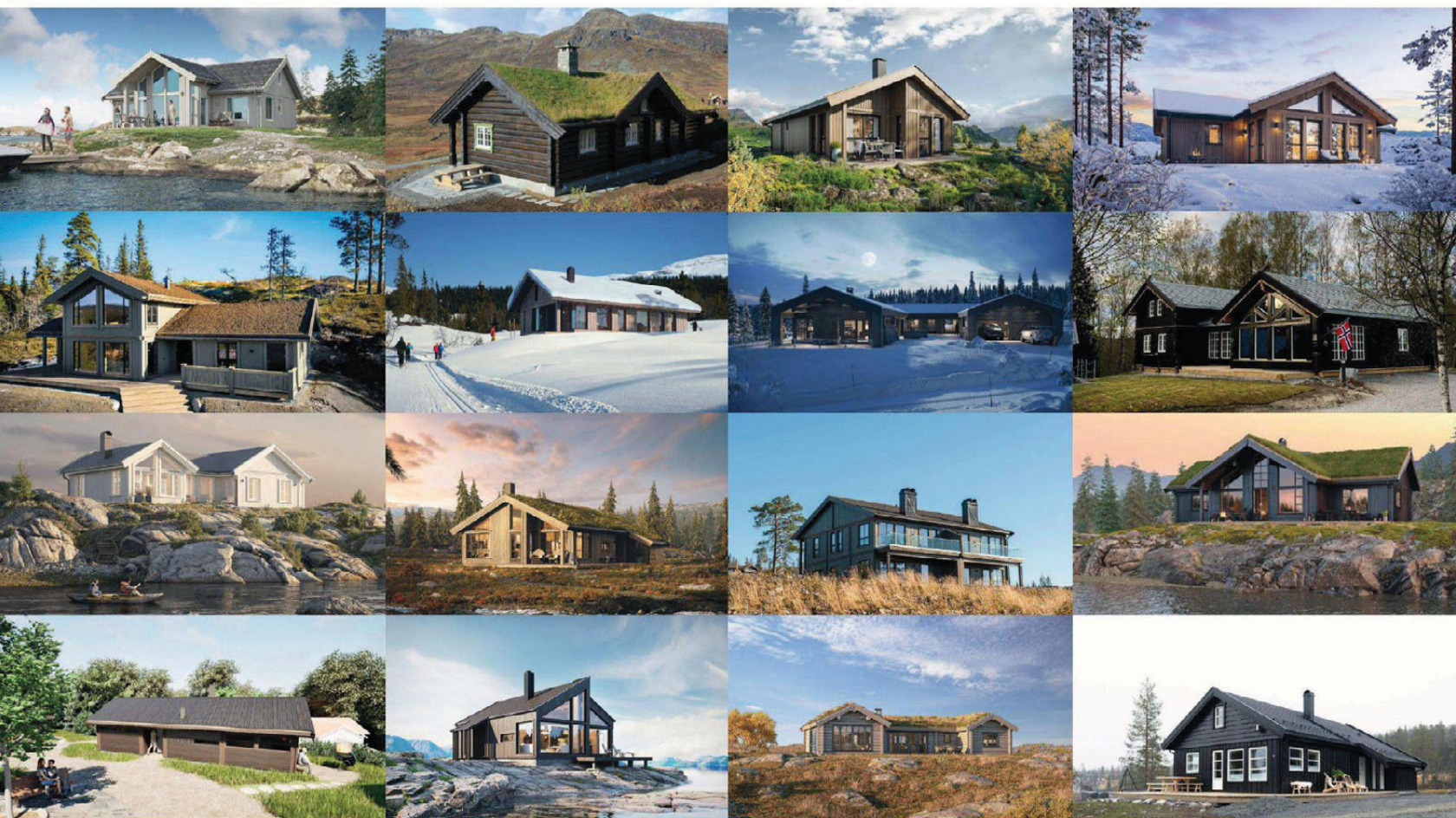
PASS PÅ TENDE LYS

Gode råd om brannsikkerhet på hytta.

Julens klassikere

Fristende oppskrifter på småkaker, konfekt og feststemte smørbrød til julebrunsjen.

Nordens største permanente hytteutstilling!

Hos oss kan du velge mellom over 400 forskjellige hyttemodeller!

Åpningstider:

Torsdag: 12–20. Fredag: 10–16. Lørdag: 10–16.

Kragerudvn, 2020 Skjetten • norskhyttesenter.no • Facebook: @NorskHyttesenter

Scann for kart!

Returadresse:
ART AS
Postboks 209
2021 Skedsmokorset

FYRKLÖVERN

Julens vakreste serviser

AKKURAT NÅ:
Opptil

30 %

Åsas Jul

Juleminner

Gammeldags Jul

Disney
Disney Jul

© Disney

Dekk bordet med julens vakreste serviser og lag ekte julestemning med varme, fellesskap og tradisjon. *Kun hos Fyrklövern.*

Bestill på fyrklovern.com/no

Kundeservice: 67 20 63 50

Skann for å besøke
hjemmesiden.

